

ОРДЕН «ЗА ЗАСЛУГИ
ПЕРЕД УММОЙ» 1 СТЕПЕНИ

ИСЛАМАН ЗІАЬНАРШ

РЕСПУБЛИКАНСКАЯ РЕЛИГИОЗНО-ПРОСВЕТИТЕЛЬСКАЯ ГАЗЕТА «ЗОРИ ИСЛАМА»

ВЫХОДИТ С 6-ГО НОЯБРЯ 1990 ГОДА

ПЕРВАЯ РЕЛИГИОЗНО-ПРОСВЕТИТЕЛЬСКАЯ ГАЗЕТА В СССР

НОВОСТИ

ДИН

АХМЕД ДУДАЕВ НАЗНАЧЕН МИНИСТРОМ ИНФОРМАЦИИ И ПЕЧАТИ ЧР

Глава ЧР Рамзан Кадыров назначил своего помощника, директора ЧГТРК «Грозный» Ахмеда Дудаева на должность министра информации и печати ЧР.

- В нашей команде он зарекомендовал себя как энергичный, инициативный, творческий и целеустремлённый молодой человек. Все последние годы, являясь директором ЧГТРК «Грозный», Ахмед Дудаев проявлял прекрасные организаторские способности. Он всегда внимательно следит за ситуацией в мире, прекрасно осведомлён о положении дел во внешней и внутренней политике, имеет чёткое понимание проблем и перспектив развития во многих отраслях. Ахмед отличается умением находить нестандартные решения в сложных ситуациях, - сказал Рамзан Кадыров.

Глава ЧР выразил уверенность, что Ахмед Дудаев справится со своими обязанностями и в новой должности.

- Он тесно знаком с этой сферой. Год назад я поручал ему курировать все государственные СМИ ЧР, с чем он справился на «отлично». Ахмед Дудаев провел качественную реорганизацию печатных и электронных изданий, расставил пра-

вильные приоритеты, вывел их работу на качественно новый уровень, усилил влияние в Интернете, создал дополнительные рабочие места, - рассказал он.

Рамзан Кадыров пожелал новому министру удачи и успехов в новой должности.

- Перед ним стоят амбициозные задачи, которые предстоит решить. Для этого у него есть все необходимые навыки и возможности, - пояснил он.

Ахмед Дудаев выразил слова благодарности Главе ЧР за оказанное высокое доверие и постоянную всестороннюю поддержку деятельности региональных СМИ.

- Рамзан Ахматович, Вы помогаете нам не только словом, но и делом, регулярно снимая эксклюзивные материалы в качестве мобильного репортера ЧГТРК «Грозный», оказывая финансовую помощь в оснащении СМИ ЧР, а также каждому сотруднику, в частности. Огромная честь работать рядом с Вами во благо нашей Родины, в команде, основанной Первым Президентом ЧР, Героем России Ахматом-Хаджи Кадыровым, - отметил А. Дудаев.

Он добавил, что для него новое назначение - большая ответственность, но также и стимул для дальнейшего развития информационной сферы в республике.

Напомним, ранее занимавший пост министра Джамбулат Умаров был переведен на должность заместителя руководителя Администрации Главы и Правительства ЧР.

РАМЗАН КАДЫРОВ ПРОВЕЛ ВСТРЕЧУ С ПРЕДСТАВИТЕЛЯМИ РЕГИОНАЛЬНЫХ СМИ

Глава Чеченской Республики Рамзан Кадыров провел встречу со своим помощником, министром информации и печати Ахмедом Дудаевым, советником Аламахадом Ельсаевым, пресс-секретарём, начальником Информационного управления Главы и Правительства ЧР Ильманом Вахидовым, а также директором ГТРК «Вайнах» Рузаной Веселаевой, главными редакторами государственных газет и информационных агентств, издательского дома, шеф-редакторами ЧГТРК, руководителями отделов. Встреча прошла в легкой и непринужденной атмосфере.

- Мои гости делились веселыми историями, курьезами из рабочей жизни журналистов. Честно говоря, мне было очень приятно общение с ними. Несмотря на

характер встречи, мы также обсудили вопросы развития СМИ, использование новых технологий для повышения качества работы телевидения, газет и журналов, расширения их аудитории. Сегодня СМИ стоят на передовой в борьбе против идеологических атак, антироссийской пропаганды и провокаций, направленных на дестабилизацию ситуации в Чеченской Республике и в целом в нашей стране. И с этой задачей наши журналисты успешно справляются, - отметил Р. Кадыров.

Рамзан Кадыров поблагодарил журналистское сообщество ЧР за высокий патриотизм, ответственный подход к подготовке материалов, за твердую гражданскую позицию. Также пожелал им удачи в работе и творческого вдохновения.

РУЗБАНАН ЛАМАЗ

Рузбанан ламаз, Дала вайн уммат къастош, дечзу пѣраскан дийнахъ вайна делла совглат ду. Рузбанан ламазах Іарбийн маттахъ джумулат ламаз олу. Пѣраскан дийнахъ делкъа ламазан метта 2 ракалат рузбанан ламаз до маъджидехъ. Пайхамара (Делера салам-маршалла хуьлда цунна) аьлла: «Рузбанан ламаз дар массо бусалба стагана важиб ду...».

Имама, рузбанан ламаз диккича, цунна тѣаьххье: «Ас нийят ди, Делан дубъха, фарз ши ракалат рузбанан ламаз жамлатца имамна тѣаьха дан» - аьлла, нийят деш, шена хезчу озаца «АллѣхІу Акбар» олуш, ламаз доьхкур ду. Опу ламазан «Бисмилла», «Этхьнг», хьала-охъа тѣларан «АллѣхІу Акбар» меллаша, шена хезачу озехъ, эр ду. Имамал хьалха ца лелхаш, хьала-охъа тѣларехъ жимма тѣаьхъавуьсуш дийр ду ламаз.

Рузбанан ламазан цъхана ракалате бен ца кхиахъ а, и ламаз къобал хир ду. Ракалате кхиар лору, имам шолгІачу рукулера хьаланисвалале, ирахъ ламаз диккина, имамана тѣаьха рукуле ваха кхьинарг.

Цъхана ракалате кхьиначо, имамна тѣаьха рузбанан ламаз Делан дубъха дан нийят дина, ламаз дийр ду; цо салам делча, ша салам ца луш хьалагІаьттина, дисина ракалат (Бисмилла, хьала-охъа тѣлар, суждане вахар) кхочуш а дина, юха а «Этхьнг» дешна, ламаз дерзош салам лур ду.

Рузбанан ламазал хьалха шишша ракалатца деш шиь суннат ламаз ду. Ишта рузбанан ламазал тѣаьха а ду шина ракалатах долу шиь суннат ламаз.

ДОКЪАН ЛАМАЗ

Докъан ламаз дар фарз кифаят ду (цъхаболчара дича, бисинчарна тѣларолуш). Абу ХІурайрата (Дела реза хуьлда цунна) дийдина, Делан Элчано (Делера салам-маршалла хуьлда цунна) элира, аьлла: «Веллачу стагана докъа ламаз даллац цуьнан тезетахъ Іийначунна боккхачу ломал ял ю. Ткъа и дѣваллалц кешнашкахъ Іийначунна шина ломал ял ю» (Бухари, Муслим).

ЖАМІАТЕХЪ ДОКЪАН ЛАМАЗ ДАРАН КЕП

Имамо ламаз диккинчул тѣаьха, цунна тѣаьха хІобттинчо докъан ламазан нийят ишта дийр ду: «Ас нийят ди, Делан дубъха, хІокху веллачунна (еллачунна) докъан ламаз дан жамІатца, имамана тѣаьха хІобттина» - аьлла. Нагахъ санна белларш дуккха беллахъ, имам докъан ламаз дечарна докъан ламаз дан нийят дийр ду. Докъан ламаз, доьазза «АллѣхІу Акбар» аларца, ирахъ лѣьтгаш деш ду.

Хьалхара «АллѣхІу Акбар» имамал тѣаьха ламазан нийят деш олу. Ши куьг белшел лакха доккхуш, цунна тѣаьххье меллаша (шена хезачу барамехъ) «АллѣхІу Акбар» олуш, куьйгаш нехка кІел дехкина, ирахъ волуш «Бисмилла» (Фатхьа) доьшур ду.

Имама шолгІа «АллѣхІу Акбар» аьлча, цунна тѣаьххье меллаша «АллѣхІу Акбар» олуш, ирахъ волуш Делан Элчанна (Делера салам-маршалла хуьлда цунна) салават дублур ду: АллѣхІумма соли Іалѣ Мухьаммадив-ва Іалѣ ъли Мухьаммадив-ва саллим. «ІбрахІиман салават» диллар дикох лерина а ду: АллѣхІумма соли Іалѣ Мухьаммадив-ва Іалѣ ъли Мухьаммадин камѣ соллайта Іалѣ ІбрѣхІіма ва Іалѣ ъли ІбрѣхІіма, ва барік Іалѣ Мухьаммадив-ва Іалѣ ъли Мухьаммадин камѣ барокта Іалѣ ІбрѣхІіма, ва Іалѣ ъли ІбрѣхІіма филь-Іаіаміна, иннака хьамідум-мажід.

Имама кхоалгІа «АллѣхІу Акбар» аьлча, веллачунна доѣа дийр ду: АллѣхІуммагІфир лахІу, вархьамхІу (Я АллахІ, гечдехъ цунна, кьинхетам бехъа цунах);

Елларг зуда елахъ: АллѣхІуммагІфир лахІѣ, вархьамхІѣ (Я АллахІ, гечдехъ цунна, кьинхетам бехъа цунах);

Я белларш дуккха беллахъ: АллѣхІуммагІфир лахІум, вархьамхІум (Я АллахІ, гечдехъ царна, кьинхетам бехъа царх).

Делларг бер делахъ: «АллѣхІуммагІальхІу фаротІон либавайхІи ва салафан ва зухрон ва Іизотан вагІтибарон ва шафІан ва сактъиль бихІи мавѣзинахІумѣ, ва афригІис-собра Іалѣ къулуьбихІимѣ (Я АллахІ, хІара шен дена, нанна а эхартахъ бух кечбан хьалхадаьлла хилийтахъа, цаьршинна цунах кхане а сьха, хьехам, тергам а хилийтахъа, шен дехаран жоп луш волу шапалатан да а веьха. Я АллахІ, хІара баьхана долуш цаьршиннан диканаш узу терза дѣздехъа, цаьршиннан дегнаш собарх а дузахъа)».

ДоьалгІа «АллѣхІу Акбар» аьлча, хІара доѣа дийр ду: «АллѣхІумма лѣ тахьримнѣ ажрохІу ва лѣ тафтиннѣ баѣдахІу, вагІфирланѣ ва лахІу (ХІай АллахІ, хІара велларг дІавѣрзорах хуьлчу мелах ма дахахъа тхѣ, цул тѣаьха вуон ма гайтахъа тхуна, тхуна а, цунна а гечдехъа)». ТІаккха, имам салам деллачул тѣаьха салам лур ду, цул тѣаьха доѣа дийр ду.

ХІоттийнарг - Іилесѣ Іелин Іарби

ЧИНГИЗ АХМАДОВ НАЗНАЧЕН ДИРЕКТОРОМ ЧГТРК «ГРОЗНЫЙ»

Директором ЧГТРК «Грозный» стал молодой, талантливый, трудолюбивый и очень перспективный журналист Чингиз Ахмадов. До этого момента он являлся директором Информационного агентства «Чеченская Республика Сегодня».

Глава Чеченской Республики Рамзан Кадыров объявил

о его назначении на встрече за чашкой чая со своим помощником, министром информации и печати Ахмедом Дудаевым, советником Аламахадом Ельсаевым, пресс-секретарём, начальником Информационного управления Главы и Правительства ЧР Ильманом Вахидовым, а также директором ГТРК «Вай-

нах» Рузаной Веселаевой, главными редакторами государственных газет и информационных агентств, издательского дома, шеф-редакторами ЧГТРК, руководителями отделов.

- За время работы на телевидении и в Интернет-издательстве Чингиз Ахмадов зарекомендовал себя как ответственный, инициативный

специалист, имеющий чёткую и твёрдую жизненную позицию, верный курсу нашего Первого Президента, Героя России Ахмата-Хаджи Кадырова. Он является автором нескольких резонансных и нашумевших журналистских расследований, которые вызвали огромный интерес не только в нашей республике,

но и далеко за ее пределами. Я поздравил его с назначением, пожелал успехов в нелегкой, но ответственной работе, - отметил Р. Кадыров.

Ранее Глава ЧР Рамзан Кадыров объявил о назначении экс-директора ЧГТРК «Грозный» Ахмеда Дудаева на должность министра информации и печати ЧР.

ЦЕНТР ГРОЗНОГО УКРАСИТ НОВАЯ МЕЧЕТЬ

Святыня расположится на площади «Минутка», об этом сообщил Глава Чеченской Республики Рамзан Кадыров.

Она составит архитектурный ансамбль с жилым комплексом, который также будет построен рядом.

Рамзан Кадыров поручил

детально проработать ряд вопросов - от ландшафтного дизайна до экстерьера. Реализацию проекта будет курировать помощник Главы ЧР Амрудди Эдильгириев, который имеет богатый опыт строительства мечетей.

- Последние два десятилетия

наша столица охвачена настоящим строительным бумом. Чуть ли не ежедневно в городе вводятся современные жилые и социальные здания, дороги и мосты, зоны отдыха и инженерные коммуникации, коммерческие и промышленные объекты, - отметил Р. Кадыров.

МУФТИЯТ ЧР ОБЪЯВИЛ О ВОЗВРАТЕ ДЕНЕГ ЗА ПУТЕВКИ В ХАДЖ

Саудовская Аравия отметила хадж для паломников из других стран из-за коронавируса. Руководство Саудовской Аравии приняло решение о том, что в этом году состоится только внутренний хадж, в котором смогут принять участие только проживающие в стране паломники.

В связи с этим Духовное управление мусульман Чеченской Республики сообщило, что граждане, заранее купившие путевки в хадж, смогут в полном объеме вернуть свои денежные средства за купленные билеты.

- Можно уже сказать, что в этом году сезон хаджа не состоится. Об этом уже объявили официально. Те паломники, которые успели приобрести путевки, смогут вернуть свои деньги в Комитете по делам хаджа, который находится в здании Муфтията ЧР. Особых каких-то бумаг для этого не нужно, главное иметь при себе хотя бы паспорт, удостоверяющий личность, и квитанцию об оплате.

ФОНД КАДЫРОВА ВЫДЕЛИЛ 3000 ЛЕКАРСТВЕННЫХ НАБОРОВ ДЛЯ COVID-ПАЦИЕНТОВ

В Чеченской Республике 3000 лекарственных наборов выделено для COVID-пациентов благодаря поддержке Регионального общественного фонда имени А. А. Кадырова, сообщает пресс-служба Министерства здравоохранения Чеченской Республики.

Так, фонд выделил 2000 лекарственных наборов для пациентов с новой коронавирусной инфекцией, не нуждающихся в госпитализации, то есть болеющих в легкой форме, а также COVID-пациентам, которые выписа-

ны из стационара на амбулаторное долечивание.

- По схеме маршрутизации пациента с подозрением на COVID-19 направляют в одно из 7 перепрофилированных медицинских учреждений республики. На месте осматривают пациента: делают КТ легких, проверяют сатурацию, температуру. Если пациент не нуждается в стационарном лечении и болезнь протекает в легкой форме, пациенту выдают набор лекарственных средств и направляют на амбулаторное лечение. Далее пациент проходит лечение

под наблюдением участкового терапевта, который ведет дистанционное медицинское наблюдение. Участковый врач в день несколько раз звонит, узнает о состоянии пациента и при необходимости выезжает к пациенту домой, - говорит заместитель министра здравоохранения Чеченской Республики Алам Гадаев.

Ранее на средства РОФ им. А-Х. Кадырова были приобретены и розданы 1000 лекарственных наборов для пациентов, которые проходят амбулаторное лечение или долечивание от COVID-19.

Салман Успаев

Гулдинарг – Іабдурроззакъ бин Іабдул-Мухъси
Гочдинарг – Магамедов Сулима

21. Дьѡзалхо кхиорехъ
нигат цѣна хиларций бен
кхиам ца хуэлий хаар а, цу
къахъегарехъ коърта кхиам
беш дерг нигат цѣна хиларца
дикане сатийсар дуй хаар а.

Магомедов Рахъман Сулиман

НИЙН ДОЗАЛЛЕХ

а, хыйнхетам беш а ву»
(«Ан-Нисаб», 106).

хуьлда цунна) аьлла: «Суна
аршалла хуьлда цунна) олуш
с, дийнахь АллахIе гечдар
ш, Цуьнга тоба а деш ву со
г.
а цаьршинна) дийцина, Делан
та хуьлда цунна) элира, аьлла:
има баьхнарг АллахIа массо а
массо а баланех хьалхавоккхур
ур рийкка а лур ду»

ла реза хуьлда цунна) дийцина,
аршалла хуьлда цунна) элира,
Тамалийн тептар чохь дуккха
арийначунна» (Ибн МажхI).

илла́ билла́хІ (диканна тіхь
кьовзор АллахІера бен дац)

уьлда цунна) дийцина, Делан
ла хуьлда цунна) шегá элира,
а иллá биллэхIиль-Іалийииль-
ахь, ялсаманин хазнех цхьа

сла реза хуьлда цунна) дий-
салам-маршалла хуьлда цун-
нин неIарех цхьана неIарна
ла реза хуьлда цунна) элира:
хьавла ва ла къуввата илла

а сийлахь бу церан болх, ма
пуш долу дика!
Амадарна а, уш даима бахар-
йтар, и дешнаш бахарца шайн
До вай дар а! Баккъял а, Иза Ву
цу тIехь ницкъ кхочуш верг а!

ршо а вайн пайхамар волчу
пшна а, асхъабашна а, вайна

роззакъ бин Іабдул-Мухъсин
инарг – Магамедов Сулиман

ИСПАМАН НУЪРЕХЪ

ИБРАХИМ-ПАЙХАМАР

(Делера салам хуьлда цунна)

ИбрахИм-пайхамар (Делера салам хуьлда цунна) дуьнен чу ваьлла Иракехъ, Бабил (Вавилон) шахьарахъ. Цуьнан ши ваьша хилла: Наур, ХIаран цIераш йолуш. Солихъ-пайхамарал (Делера салам хуьлда цунна) тIаьхьа цъхана заманчохъ АллахIана Ибадат деш схьабакъхирна нах. Цул тIаьхьа шайтIано шайна дагатуьйсург схьа а лаьцна, седарчашна, цIуйшна Ибадат дан буьйлабелира уьш. Веза-Сийлахьчу Дала нийса некъ гайтира ИбрахИмна (Делера салам хуьлда цунна), халкъ нийсачу дине кхойкхуш элча а вира цунах. Къуръана чохъ ИбрахИм (Делера салам хуьлда цунна) 73 меттехъ хьахийна Дала. Веза-Сийлахьчу Дала боху: «Бакъал а, Оха (Муса, ХIарун вале хьалха) белира ИбрахИмна нийса некъ, Тхо и вевзаш а дара»

(«Аль-Анбияъ», 51).

Уггар хьалха ИбрахИма (Делера салам хуьлда цунна) шен да Азар ийман дилларе кхайкхана. Веза-Сийлахьчу Дала боху: «Ахъ хьахаве жайни чохъ ИбрахИм. Бакъьал а, иза хилла бакълуйш верг а, пайхамар а. Цо шен дега аьлла хан хьахае: «ХIай сан вокка да, ахъ Ибадат хIунда до шена хIумма а хезаш йоцчу, шена хIумма а гуш йоцчу, ша хьо цъхана а хIуманакх кIелхьарвоккхуш йоцчу хIуманакх?»

(«Марьямъ», 41-42).

ИбрахИма (Делера салам хуьлда цунна) гIиллакха дехар дира шен дега. Цо юха а элира: «ХIай сан да, шайтIана Ибадат ма дехьа. Бакъьал а, шайтIа Къинхетамечу Далла Iеса хилла» («Марьямъ», 44). Цул тIаьхьа ИбрахИма (Делера салам хуьлда цунна) шен дега само йойтуш, Дала шена делла Илма, нийсо хьахийра, цо элира: «ХIай сан да, соьга деьна Илманах хьоьга ца деьнарг, суна тIаьхьахIотта – ас нисвийр ву хьо нийсачу новкъа»

(«Марьямъ», 43).

Цуьнан дас къобал ца бира ИбрахИман (Делера салам хуьлда цунна) хьехам, ша Iадцавитахъ, цунна тIулгаш тухур бу аьлла,чIагIо йира цо. Оцу хенахъ ИбрахИм (Делера салам хуьлда цунна) жима варан, шен 16 шо бен долуш. ТIаккха ИбрахИма (Делера салам хуьлда цунна) чIагIо йира, церан цIуйш кег ца еш ютур ян ша, аьлла. ХIора шарахъ даздеш Ийдан де хилла церан, цIуйшна хьалха даарш охьадохкий, юьрта йистерчу майданахъ гуллуш. Уьш Ийидане баханчул тIаьхьа, ИбрахИма (Делера салам хуьлда цунна), диг дегташ, кегйира церан цIуйш, йоккханиг йоцург; шен диг цунна тIеовлир а цо. Ийиданера шаьш цIабирзича, царна карийра шаьш Ибадат деш йолу цIуйш кегийна. Веза-Сийлахьчу Дала боху: «Цара элира: «ХIара динарг мила ву вайн деланашна? Бакъьал а, и зулам динчарах ву-кх!»

(«Аль-Анбияъ», 59).

ИбрахИма (Делера салам хуьлда цунна) ша цIуйш кегийр ю, аьлла, чIагIо еш хезна хилла цъабоьлчарна. Веза-Сийлахьчу Дала боху: «Цара элира: «Тхуна хезира цъха кIант, уьш (вайн делий) хьехош (царна луьйш), шех ИбрахИм олуш волу»

(«Аль-Анбияъ», 60).

Церан коьрта болчу наха, ИбрахИм (Делера салам хуьлда цунна) нахана а гуш схьавале элира, царьга тоьшалла дайтархьама. Веза-Сийлахьчу Дала боху: «Цара элира:

«Ахъ биний хIара болх тхан деланашна тIехъ, хIай ИбрахИм?»

(«Аль-Анбияъ», 62).

ТIаккха ИбрахИма (Делера салам хуьлда цунна) жоп делира, шуна ца го йоккхачу жIарах оьллина долу диг, цуьнга хаттийша, цо дина хир ду-кх иза аьлла. Шаьш муха хоттур ду цуьнга, иза йистхуьлуш ца хилча, элира цара. ИбрахИма (Делера салам хуьлда цунна) царьга элира: «Аш Ибадат до тIаккха АллахI а витина, шайна хIумманца а пайда ца бечунна, зен ца дечунна»

(«Аль-Анбияъ», 66).

Шаьш Iорасиз а хилла, ала хIума доцуш бисча, йоккха цIе а латийна, ваго веза иза, элира цара. Ша цIерга кхуссучу хенахъ, ИбрахИм-пайхамара (Делера салам хуьлда цунна) элира: «ХьасбуналлôхIу ва нилмаль-вакIл (АллахI) тхуна кхачаме ву, ма дика гIодеш верг ву Иза».

Веза-Сийлахьчу Дала боху: «Оха элира: «ХIай цIе! Хьо хилалахъ ИбрахИмна шийла а, маьрша а»

(«Аль-Анбияъ», 69).

ЦIе дIайича, ИбрахИм (Делера салам хуьлда цунна) баьццарчу бай тIехъ хилла Iаш гира нахана, цунна тIера цъха а бедар ягийна йоцуш. Цуьнан дас Азара, шен кIант оцу хьолехъ гича, элира: «Ма кьин хетаме ву хьан Дела, хIай ИбрахИм». Оцул доккха Iаламат шайн бIаьрга дайча а, наха ийман ца диллира. ИбрахИман (Делера салам хуьлда цунна) вешин кIанта ЛутIа бакъвира иза. Веза-Сийлахьчу Дала боху: «Иза (ИбрахИм) бакъвира ЛутIа» («Аль-Ианкабутъ», 26). ТIаьхьо ИбрахИман (Делера салам хуьлда цунна) зудчо Сарата ийман диллира.

Оцу заманакх хиллачу Намруд цIе йолчу паччахь шена тIе кхайкхира ИбрахИм (Делера салам хуьлда цунна), иза цIерга кхоьссича а ваьгна вац, аьлла, шега хабар кхачьча. Ша Дела ву бохуш харц дов деш паччахь хилла иза, бехк боцучу нахана тIехъ кьира латтош. ИбрахИм-пайхамара (Делера салам хуьлда цунна) Дела цъхаваран дине ша кхайкхича, мила ву хьан Дела, аьлла, цавешаш хавттира цо. Веза-Сийлахьчу Дала боху: «ИбрахИма цуьнга (Намруде) элира: «Сан Дела ву Иза дендеш а, долуьйтуш а Верг». Цо (Намруда) элира: «Ас денво, вала а волуьйту»

(«Аль-Бакъаратъ», 258).

Набахти чуьра ши стаг схьа а валавайтина, царьшиннах цъхавь вийра цо, важа ца вуьйш дийна витира. Оцул сонта волуш шена иза гича, ИбрахИм-пайхамара (Делера салам хуьлда цунна) кхин делил далийра цунна. Веза-Сийлахьчу Дала боху: «ИбрахИма элира: «АллахIа малх схьахьотуьйту Малх-балехара, ахъ схьахетийта иза Малхбузехьара»

(«Аль-Бакъаратъ», 258).

Намруд паччахь, воха а воьхна, хIун дан деза ца хууш висира. Шен эскар а кечдина, Намруда ИбрахИм-пайхамаре (Делера салам хуьлда цунна) хьайн эскар кечде, элира. Дала чуьркаш яхийтира Намрудана а цуьнан эскарна а тIе. Уггар а жима чуьрк цуьнан мерчуьхула хье чу а яхана, масийтта шарахъ цуьнан хье бууш Ийра. Шен корта лазабаьлча, уллехъ волчу лайга шен коьртах мача я гIаж тохуьйтуш хилла цо. Массо хIуманна тIехъ ша никцъ болуш ву бохучу Намрудан валар иштта сийсачу кепара хилийтира Дала.

ИБРАХИМ-ПАЙХАМАР КХЕJЛХИНА ВАХАР

(Делера салам хуьлда цунна)

Цул тIаьхьа ИбрахИм-пайхамар (Делера салам хуьлда цунна) Шемахъ йолчу Хьарран олучу метте кхелхина вахара, шен хIусамнана Сарат, вешин кIант ЛутI эцна. Веза-Сийлахьчу Дала боху: «Цо (ИбрахИма) элира: «Бакъьал а, со воьдуш ву сайн Дала омра динчу меттиге, Цо нисвийр ву со. Сан Дела, суна дикачарах (доьзалхо) лохьа. Оха цунна кхачъ бакъкхира тIех собаречу кIантаца»

(«Ас-Соффатъ», 99-101).

Хьарранехъ бехаш болу нах,АллахI виьцина, седарчашна Ибадат деш тилабелла хилла. Веза-Сийлахьчу Дала боху: «Иштта Оха гайтира ИбрахИмна стигла-нийн а, лаьттан а паччахьалла, иза догтешийначарах хилийтархьама»

(«Аль-АнIамъ», 75).

Дала шена и доккха Iаламат гайтича, ИбрахИма (Делера салам хуьлда цунна) Хьарранерчу бахархошна хьехам бира, седарчашна Ибадат ца деш, уьш кхоьлличу Далла де Ибадат, аьлла. Бакъду, цара къобал ца бира хьехам, ИбрахИмца (Делера салам хуьлда цунна) кьийсалуш девне бевлира уьш. ТIаккха ИбрахИм (Делера салам хуьлда цунна) кхелхина вахара Мисара (Египте). Цигахъ волчу зуламечу паччахьна тIе хабар кхечира, кхечу махкара стаг веана Мисара, шеца цъхьаьна чIагIа хьаа зуда а йолуш, аьлла. Дуьнен чохъ болчу зуддарех уггар а хьаа зуда хилла Сарат. (Адам-пайхамаран (Делера салам хуьлда цунна) зуда Хьава дIаьльча). Паччахьо шен эскархой бахийтира, иза ша волчу схьаьло.

Сарата, Деле доькхуш доIа дира, оцу зуламечу паччахье ша сийсаз ма ййтахьара аьлла. Дала цо динчу дойна жоп делира,цунна тIе куьг кховдо паччахьан никцъ ца кхаййтира. Сарат дIахийцира паччахьо, цуьнан боккха лерам а бира цо. СовгIатна дуккха а деши, цул совнаха гIуллакхан гIарбаш а елира цо Саратна, шен цIе ХIажар йолуш. Шен доьзалан сий лардар доккха а хетта, цу юккъе хан ца йолуьйтуш, ИбрахИм-пайхамар (Делера салам хуьлда цунна) шен зуда Сарат, вешин кIант ЛутI, гIарбаш ХIажар эцна Палестине кхелхина дIавахара . Сарат доьзал ца хуьлуш хилла, цундела цо ИбрахИме (Делера салам хуьлда цунна) ХIажар долаяккха элира. ИбрахИм-пайхамаран (Делера салам хуьлда цунна) 85-86 шо кхочуш, ХIажара кIант вира цунна, ИсмаьИл аьлла шена цIе тилина волу. Цул тIаьхьа Дала омра дира ИбрахИм-пайхамар (Делера салам хуьлда цунна), ХIажар а, ИсмаьИл а эций Макка гIо, аьлла. Оцу заманакх Макка екъа меттиг хилла, Iаш нах боцуш, кхуььш ялта а я мала хи а доцуш. Веза-Сийлахьчу Дала боху: «ИбрахИма аьлла хан дагаийта: «ХIай сан Дела, Ахъ хилийтахъ хIара (Макка шахьар) тешаме (кхерам боцуш), со а, сан кIентий а генабахьахъ цIуйшна Ибадат дархъ»

(«ИбрахИмъ», 35).

ХIажар а, ИсмаьИл а цигахъ дитина, ИбрахИм пайхамар (Делера салам хуьлда цунна) дIавахара. Деле доькхуш, доIа дира цо: «ХIай тхан Дела! Ас сайн цъхаболу доьзал баха хайй-кх ялта доцчу боьрхьа Хьан сийлахьчу цIенна уллохъ цара цигахъ, хIай тхан Дела, ламаз хIотторхьама. Нехан

дегнаш царца уьйр йолуш хилийтахъ, царна рицкъ а лохьа (массо) стоьмех, уьш (Хьуна) шукра деш хилийтархьама»

(«ИбрахИмъ», 37).

Дала жоп делира ИбрахИм-пайхамара (Делера салам хуьлда цунна) динчу дойна, Цо Маккех кхерам боцуш шахьар хилийтира. Вакхош Исмаил а волуш, молуш долу хи, яахIума кхаййра ХIажаран. ТIаккха мала хи лоьхуш, Софа олучу лома тIе хьала а яьлла, дIасахьажьира иза, амма цунна хIумма а ца гира. Юха охьа а йоьссина, едла яхана Марват олучу лома тIе хьала а яьлла, бIаьрг дIасахьажьира цо, амма цъха а ца карийра цунна. Иштта ворхIазза оцу шина лома тIе хьала а йолуш, уьдуш лийлира иза. И бахьанехъ ду ХьаьжиIа бахана нах оцу шина лома юкьехула ворхIазза дIасабахар. ТIаьхьхар а Марват олучу лома тIехъ ша йолуш, ХIажарна цъха аз хезира. Джабраил-малик (Делера салам хуьлда цунна) хилла иза, Делан омранца Зам-Зам хи лаятта хьаладаккха Дала дайитина. Цо шен тIам тоьхна хи далийтира, тIаккха ХIажаре кхачъ бакъкхира, кхузахъ ХьаьжиIа дугIур ду хьан кIанта аьлла. Цул тIаьхьа Йемен махкара ДжурхIум цIе йолу йаьрбийн тайпа кхечира цига, шайна даха ховша хи долу меттиг лоьхуш. ХIажаре пурба а дехна, цигахъ баха севира уьш. Исмаил царна юккъехъ кхира, церан мотг а, гIиллакхаш а Iамийра цо, ша кхьина ваьлча царна юкьара зуда а элийра цо. ИбрахИм-пайхамаран (Делера салам хуьлда цунна) дойна Дала жоп делира, и дика нах оцу меттигна тIенисбарца, церан дегнаш чу уьйр-безам тасарца .

ХIора шарахъ цкъа я шозза ИбрахИм (Делера салам хуьлда цунна) хьажа хIотта воьдуш хилла ХIажар а, ИсмаьИл а долчу. Цъхана хьажа Маккахъ а волуш, цунна гIан гира, шен кIантана Исмаилина ша урс хьокхуш. Шена гина долу гIан Делера хаам буй хирира ИбрахИмна (Делера салам хуьлда цунна), пайхамаршна гIенах харц дерг гайта шайтIанан никцъ боцу дела. Веза-Сийлахьчу Дала боху: «Иза (Исмаил) цуьнца (ИбрахИмца) лелалуш андаваьллачу хенахъ, цо (ИбрахИма) элира: «ХIай сан жима кIант, суна гIенах го-кх, ас хьуна урс хьокхуш, хьайна хIун аьлла хета хьаьжахъ». Цо (ИсмаьИла) элира: «ХIай сан да, хьайга омра дийриг кхочушде ахъ, хьуна со карор ву, Дала мукъ лахъ, собаре хиллачарахъ»

(«Ас-Соффатъ», 102).

Иштта Делан омра кхочушдеш, шен 86 шо долуш дуьнен чу ваьлла волчу, цъхавь бен воцчу кIантана урс хьакха вахара ИбрахИм-пайхамар (Делера салам хуьлда цунна). Веза-Сийлахьчу Дала боху: «И шиь (ИбрахИм, ИсмаьИл) муьтIахъ а хилла, цо (ИбрахИма) иза агIон тIе охьавилилча (цунна урс хьокхуш), Тхо цуьнга кхайкхира: «ХIай ИбрахИм! Бакъьал а, ахъ бакъди хьайна гина гIан, иштта бекхам бо Оха дикадинчарна»

(«Ас-Соффатъ», 103-105).

Дала Джабраил-малик (Делера салам хуьлда цунна) даййтира, ИсмаьИлан метта гIурбанна урс хьакха ялсаманера ка боьхуш. Веза-Сийлахьчу Дала боху: «Оха цунна махина делира доккха гIурба» («Ас-Соффатъ», 107).

ИбрахИм-пайхамара (Делера салам хуьлда цунна) уьстагIна урс хьаькхира, цундела вайна суннат ду уьстагIна я кхидолчу хьайбанца гIурба дерхъ.

Мазамедов Рехман Сулман

СОЛИХЪ-ПАЙХАМАР

(Делера салам хуьлда цунна)

Солихъ-пайхамар (Делера салам хуьлда цунна) Самуд цIе йолчу халкъана вахийтира Дала, цIуйшна Ибадат деш иза Iесадаьллачу хенахъ. Хьиджаз махкана а, Табукна а юккъехъ йолчу Хьиджр цIе йолчу меттехъ дегахш хилла и халкъ. Солихъ-пайхамара (Делера салам хуьлда цунна) шен халкъ Дела цъхаваре кхайкхира, цIуйшна Ибадат дар нийса цахилар билгал а деш. КIеззиг болчара бакъвира иза, амма дуккахберш дуьхьалевлира цунна, шайн аьтто баьлча иза вуьйр а волуш. Веза-Сийлахьчу Дала боху: «Самуд цIе йолчу халкъана церан ваьша Солихъ вахийти-ра Оха. Цо элира: «ХIай сан халкъ! АллахIана Ибадат дейша, Иза воцург, кхин Дела ма вац шуна» («Аль-АIрафъ», 73) .

Дала Солихъ-пайхамаран (Делера салам хуьлда цунна) халкъах болчу нахана боккха никцъ белла хилла. Лаьм-наш цеста а цоьстуш, яккхий гIишлош еш хилла цара. Веза-Сийлахьчу Дала боху: «Аш шу дина хилар, лаьтта тIехъ Цо шу даха ховшийна хилар, цуьнан нийсачу меттигехъ аш гIаланаш еш, лаьмнехъ, цоьстуш, аш хIусамаш а еш. Делан нилматаш дагадайта аш, лаьтта тIехъ бохамаш беш ма лела шу»

(«Аль-АIрафъ», 74) .

Цъхана дийнахъ нах гулбеллачу меттехъ Солихъ-пайхамара (Делера салам хуьлда цунна) уьш Дела цъхавьеш Ибадат даре кхайкхира. ТIаккха цара цунах цабешаш,элира: «Ахъ тхуна хIокху тIулгаш яхка гергаяхна йолу эмкал элийтахъ, оха бакъвийр ву хьо». Цъхаболчу наха иза цIецу басахъ, вукхара – тIаргIа лубьста болуш, бисинчара – доккха дегI долуш хила еза, гIу чохъ мел долу хи цъхана дийнахъ молуш а йолуш, аьлла. Солихъ-пайхамара (Делера салам хуьлда цунна) царьга чIагIо яйтира, цара доьхург ша кхочушдахъ АллахIана Ибадат дар тIелоцуьйтуш.

ТIаккха Деле доIа дира цо. Веза-Сийлахьчу Дала тIулге шина декъе бекъало аьлла омра дира, оцу юккъера яхка гергаяхана йолу эмкал схьаелира, цара хьехийна куьцаш шеца долуш. И доккха Iаламат шайн бIаьргашна гича, царах дуккха а наха ийман диллира, амма алссам берш керсталла дарехъ, тиларехъ, хьагI лацарехъ чIагIбелира. Веза-Сийлахьчу Дала боху: «Бакъьал а, Оха эмкал йохуьйтур ю царна, уьш зуьйш, царьга хьажа хьо (хIай Солихъ), собаре а хила хьо. Ахъ дIахайита царьга, бакъьал а, хи декъна хилар царна юккъехъ: хIоранна шен-шен малар хир ду (шен рожехъ)»

(«Аль-Къомаръ», 28).

Цъхана дийнахъ гIу чуьра хи наха молуш, вукху дийнахъ эмкало а, цуьнан кIорнино а молуш, дуккха а хан дIаелира. Керсталла динчеран коьрта нах кхерабелира, шайна тIаьхьахIиттинчу наха Солихъ-пайхамаре (Делера салам хуьлда цунна) ийман дилларх. Воьшашца дага а бевлла, эмкална урс хьакха барт бира цара. Шайна юкьара уггар а Iеса стаг,шен цIе Къудар йолуш, вахийтира цара эмкал ен. Уьш бехачу шахьарахъ исс стаг хилла, нахана бохамаш беш лелаш. Къудара царьга шена эмкал юьйш накъосталла деш, уьш реза а хилира. Веза-Сийлахьчу Дала боху: «Оцу шахьарахъ исс стаг вара, лаьтта тIехъ бохамаш беш, диканиг ца деш»

(«Ан-Намль», 48).

Оцу наха гIо а деш, Къудара эмкална урс хьаькхира. Веза-Сийлахьчу Дала боху: «Цара эмкална урс хьаькхира, шайн Делан омра а дохийра. Цара элира: «ХIай Солихъ, айхьа тхуна чIагIо йинарг схьаданийна, нагахъ хьо элча веллахъ»

(«Аль-АIрафъ», 77).

Солихъ-пайхамара (Делера салам хуьлда цунна) царна дIахаййтира, кхо де даьлча царьга Делера Iазап дуьсур долуш хилар.ТIаккха оцу исс стага шайна юкьахъ барт бира, буьйсанна Солихъ-пайхамар (Делера салам хуьлда цун-

ИСХЬАКЪ-ПАЙХАМАР

(Делера салам хуьлда цунна)

царна инкарло йира, цуьнан дагчу кхерам беара царахъ»

(«ХIудъ», 69-70).

ИбрахИм (Делера салам хуьлда цунна) кхеравелла гича, маликаша дийцира, шаьш ЛутI-пайхамаран (Делера салам хуьлда цунна) къам ХIаллакдан дахкийтина хилар. Сарат кхачъ бакъкхира цара, Исхьякъ цIе йолуш доьзалхо дуьнен чу вер ву хьан, цуьнан Якькуь цIе йолуш кIант хир ву аьлла. Веза-Сийлахьчу Дала боху: «Цо (Сарата) элира: «ХIара ма боккха болх бу! Доьзалхо вийр ву ткьа ас, со кьена зуда ма ю, хIара сан хIусамда кьена стаг ма ву? Ма тамашийна хIума ду хIара!» («ХIудъ», 72). Сарат цецелира оцу балхах, шен 90 шо, шен хIусамден ИбрахИм (Делера салам хуьлда цунна) 120 шо хилла дела оцу хенахъ. Веза-Сийлахьчу Дала боху: «Цара (маликаша) элира: «Хьо це-цIюлу Делан омранахъ? Делан кьинхетам а, Цуьнан беркат а хуьйлила шуна, хIай цийнан охIла! Бакъьал а, Иза Хастаме верг а, Сийлахъ верг а ву» («ХIудъ», 73). Иштта ИбрахИм а (Делера салам хуьлда цунна) цецвелира, шега бакъкхина кхачъ бакъ хиларе сатуьйсуш. Веза-Сийлахьчу Дала боху: «Цо (ИбрахИма) элира: «Аш гича, церан куййташ цунна (эсанна) тIе ца кхевдаш, цо

на) а, цуьнан доьзал а бийна дIабаккха беа, аьлла. Бакъду, Дала царна тIе тIулгаш делхийтира, и исс стаг хIаллаквира. Оцу буса Делан омранца Солихъ-пайхамар (Делера салам хуьлда цунна), шен доьзал а, шега ийман дилли-нарш а эцна,юьртах велира. Иза еарийн буьйса хилла. Юьйранна шаьш самадевлча, шайн яххьаш мажселла карийра юьртахъ бисинчарна. ПIераскан дийнахъ цера-нан яххьаш цийбелира, шоьтан дийнахъ – Iаржьбелира. КIирандийнахъ, стиглара ткьесе а дегташ, чIагIа мохкбегийра царна, тIаккха чIагIачу мохьтохоро горьэгйира уьш. Веза-Сийлахьчу Дала боху: «Зулам динарш мохьтохоро дIалецира, шайн хIусамашкахъ бертал эгна (белла) Юьйренга бевлира уьш»

(«ХIудъ», 67).

Иштта хIаллакхийлира Самуд цIе йолу халкъ, Делан омра цо кхочуш цадар а, Дала шайна вайитина пайхамар Солихъ (Делера салам хуьлда цунна) цара харцвар а бахьанехъ. Цул тIаьхьа Солихъ-пайхамаран (Делера салам хуьлда цунна) а, цуьнга ийман диллинарш а Палестинехъ йолчу Рамль шахьаре дIабахара. ДIакхелхинчул тIаьхьа цигахъ дIавоьлар а хилира Солихъ-пайхамаран (Делера салам хуьлда цунна) Вайн Элча (Делера салам-маршалла хуьлда цунна) Табуке гIазотан тIаме воьдуш Солихъ-пайхамаран (Делера салам хуьлда цунна) халкъ даьхначу шахьара уллехула ваьлла, дIавахара. Цо шен асхьабашка омра деш, элира: «Дала Iазап деллачу шахьара чу ма гIолаш, шаьш делха а доьлхуш бен». Пайхамара (Делера салам-маршалла хуьлда цунна) шен асхьабаша цигахъ йолчу гIу чуьра эцна хи дIаIанадайтира, цуьнца кечийна йолу жакIума а дIакхоссийтира. Къуръана чохъ 26 меттехъ хьахийна ду Самуд цIе йолчу халкъахъ лаьцнарг, Делаш тешаш болчарна цунах хьехам, масал а хилийтархьама.

КХЕТОШ-КХИОР

Бусалба дино а, вайн дайн
Іадаташа а тІедожош дац те-

а юрғтана а хавара. Дунах
дағаволаа кхечу ярташхара
нах а охура. Тахана, лавьташ
яйін Іаса а Іувттуш, лавьта
баера а хьоьжун Іачу шен
деден тидам беш Іаш волчу
Мохьмада дозала, дора ша
цубьнан Кіентан воІ хиларх.
«Алхьамдулиллах!» аьлла,
Далла хастам бира цо. Юха
дола дира: «Ве́за а, Сийлахь
а волу Дела, тхуна дуккха а
латтаве́ха Воккха-Дада»,
— аьлла.

МАССО А БЕР БУСАЛБА А ДОЛУШ ДОГІУ ДУЪНЕН ЧУ

...Добљу бер, ирсах
Іанаохуш. Малх а, Ғушлакхе
хъала ца болуш, цуьнга
хъаьжжинчохь сацабелча
санна хета, шен зІаьнарша
ХІара нана-Нохчийчоь кьага
а йина. Цкъа а ирс дайна ма
юьсийла Нохчийчоь хьо а,
хъан бераш а.

динарг бен цхъа а хlума лело
магийн ма ма дац бусалбанаш-
на. Бералехъ дуййна дас-
нанас н ду шен доьзалхочу
кхетамехъ чlагдан дезарг,
гlамар должит дезарг.

Дала вайх Шен боккха
кынхетам а бина, вайна
совгlатана лух ду бераш.
Жовхlарш санна цена а до-
луш догу уьш хlокух дуйнен
чу. Малаикш ду уьш, шайца
цхъа а къа доцуш, шайца цхъа
а вуон хlума доцуш. Цена
хуьлу церан кхетам, изс. Пул
гlахъа царах хуьлушдерг
дерриге а вайх доьзна, вай
бахъана долух хуьлуш ду:

ГИППАКХ

Хастам бу Далла, Иаламаш кхоьллина, уьш кхобуш, кхиош Волчу. АллахIера салам-маршалла хуьлда Дала Иаламех кьинхетам беш, хаза гIиллакхаш кхочушдан вайитинчу вайн Элчанна Мухьаммадана, цуьнан доьзалшна, асхьабашна, царна тIаьхьа мел баьзначарна.

Лераме бусалба нах! Исламан коьрта Галашо ю, бусалба нах шайна юкьахь барт болуш, шайн дахар ирсе долуш, маьрша бехаш хилар. Амма церан дахар ирсе хир дац, цара вовшашца йолу юкьаметтиг гIиллакхца ларгеш ца хилахь. Делан Элчано (Делера салам-маршалла хуьлда цунна) аьлла: **«Ййман кхочушхиллакхеч бу хаза гIиллакхаш дерш»**. Ахьмад.

Адамын дуьненан дахар ирсе дина ца Iаш, церан эхартахь долу дарж ойбуш ду хаза гIиллакх. Абу Дардаа (Дела реза хуьлда цунна) дийцина, Делан Элчано (Делера салам-маршалла хуьлда цунна) элира, аьлла: **«Къематдийнахь бусалба стеган терзан тIехь хазачу гIиллакхал деза хIума хир ма дац. АллахIана ца веза озьда доцу кьамелаш а деш, озьда воцург»**. Пайхамара (Делера салам-маршалла хуьлда цунна), ялсамане вохуйтур волу хIума дийцахь аьлла, шега дехча, жоп далак-кх: **«Делах кхераро, хаза гIиллакхаш хиларо вохуйтур стаг ялсамане»**. Тирмизи.

Дала кхоьллинчу Иаламах шен гIиллакх угаре а хаза а, деза а долуш верг ву вайн Элча Мухьаммад (Делера салам-маршалла хуьлда цунна). Къурьана чохь иза хастош, Веза-Сийлахьчу Дала боху: «Баккьал а, сийлахь-деза ду хьан гIиллакхаш». «Аль-Кьалам», 4.

Цьха а шеко йоцуш, Элчанан (Делера салам-маршалла хуьлда цунна) дахар бусалба

нахана кьегтина масал ду Де-лаца а, нахаца а гIиллакх лелорехь пайдаэца хьакь долуш.

Веза-Сийлахьчу Дала боху: «Делан Элчанца дика масал дара шуна – Делах а, къемат-дийнах а кхоьрчарна, Дела духка хьехочарна». «Аль-Ахьзаб», 21.

Элчано (Делера салам-маршалла хуьлда цунна) аьлла: «Баккьал а, со вайитина ву сийдолу гIиллакхаш кхочушдан».

Бусалба стеган гIиллакх хаза хилар, иза озьда хилар гучудок-кууш дуккха а белхаш бу, царех коьрта берш хьахор бу вай:

1. Дена-нанна муьтIахь хилар.

Веза-Сийлахьчу Дала боху: «Хьан Дала омра дина, Ша воцчунна Ибадат ма дойла аш, деца-ненаца дика а хилалаш, аьлла. Хьуна гергахь цаьршиннах цхьаь я ший а кьаналле кхачахь, ахь цаьршинга ма алалахь «уффай!», чеха а ма делахь и шигь, ахь ала цаьршинга хаза дош». «Аль-Исраь», 23-24.

Вайн дайша чIогIа лардеш хилла деца а, ненаца а долу гIиллакх, цаьршиннан бакь ше а ца йоккхуш, кIеда-мерза бистхуьлуш хилла уьш. Шайн балхехь цаьршиннах дагабовлуш хилла уьш, цаьршингара пурба допуш арабовлуш ца хилла уьш.

2. Воккхачун лерам бар, жимачух кьинхетам бар.

Делан Элчано (Делера салам-маршалла хуьлда цунна) аьлла: «Вайх ма вац бак-хийчеран сий ца динарг, кегийчаьрца кьинхетаме ца хилларг».

Воккхачун сийдар бохучо юкьалоцу – пул хьалха цуьн-га хьал-де хаттар, цуьнга некь ца хадабар, и чувеача хьалагIаттар, цунна охьахаа меттиг ялар, и вистхуьлчу хенахь ладогIар, оьшучохь цунна гIо дар.

3. Хьаша-да тIеэцар.

Делан Элчано (Делера салам-маршалла хуьлда цунна) аьлла: «Делах а, къемат-дийнах а кхоьруш волчо хьешан лерам бойла». Бухари, Муслим.

Вайн дайша шаьш хIусам ечу хенахь, хьаша-да тIелаца чохь билгалгьеш хилла, и ша волчу веача цуьнга паргIат буьйса яккхийтархьама. Цунна билла кьаьсттина мотт а, баа кхача а латтош хилла цара.

4. Сий-ларамечу нехан, церан тIаьхьенийн (кьурай-шийн тайпанан, эвляийин) маслалатца доьзначу дехарна жоп далар.

Веза-Сийлахьчу Дала боху: «Баккьал а, бусалба нах вежарий бу, аш маслалат де шайн шина вешина юккьехь». «Аль-Хужурат», 10.

салам-маршалла хуьлда цунна) аьлла: «Делах а, къемат-дийнах а кхоьруш волчо хьешан лерам бойла». Бухари, Муслим.

Вайн дайша шаьш хIусам ечу хенахь, хьаша-да тIелаца чохь билгалгьеш хилла, и ша волчу веача цуьнга паргIат буьйса яккхийтархьама. Цунна билла кьаьсттина мотт а, баа кхача а латтош хилла цара.

4. Сий-ларамечу нехан, церан тIаьхьенийн (кьурай-шийн тайпанан, эвляийин) маслалатца доьзначу дехарна жоп далар. Веза-Сийлахьчу Дала боху: «Баккьал а, бусалба нах вежарий бу, аш маслалат де шайн шина вешина юккьехь». «Аль-Хужурат», 10.

салам-маршалла хуьлда цунна) аьлла: «Делах а, къемат-дийнах а кхоьруш волчо хьешан лерам бойла». Бухари, Муслим.

Вайн дайша шаьш хIусам ечу хенахь, хьаша-да тIелаца чохь билгалгьеш хилла, и ша волчу веача цуьнга паргIат буьйса яккхийтархьама. Цунна билла кьаьсттина мотт а, баа кхача а латтош хилла цара.

4. Сий-ларамечу нехан, церан тIаьхьенийн (кьурай-шийн тайпанан, эвляийин) маслалатца доьзначу дехарна жоп далар. Веза-Сийлахьчу Дала боху: «Баккьал а, бусалба нах вежарий бу, аш маслалат де шайн шина вешина юккьехь». «Аль-Хужурат», 10.

салам-маршалла хуьлда цунна) аьлла: «Делах а, къемат-дийнах а кхоьруш волчо хьешан лерам бойла». Бухари, Муслим.

Вайн дайша шаьш хIусам ечу хенахь, хьаша-да тIелаца чохь билгалгьеш хилла, и ша волчу веача цуьнга паргIат буьйса яккхийтархьама. Цунна билла кьаьсттина мотт а, баа кхача а латтош хилла цара.

4. Сий-ларамечу нехан, церан тIаьхьенийн (кьурай-шийн тайпанан, эвляийин) маслалатца доьзначу дехарна жоп далар. Веза-Сийлахьчу Дала боху: «Баккьал а, бусалба нах вежарий бу, аш маслалат де шайн шина вешина юккьехь». «Аль-Хужурат», 10.

салам-маршалла хуьлда цунна) аьлла: «Делах а, къемат-дийнах а кхоьруш волчо хьешан лерам бойла». Бухари, Муслим.

Вайн дайша шаьш хIусам ечу хенахь, хьаша-да тIелаца чохь билгалгьеш хилла, и ша волчу веача цуьнга паргIат буьйса яккхийтархьама. Цунна билла кьаьсттина мотт а, баа кхача а латтош хилла цара.

Нохчийн кьоман хазачу гIиллакхех ду дика нах а, церан тIаьхье а ларар, церан даше ладогIар. Церан беркат бахьана долуш хийла Iана тарлуш долу ций ца Iенаш дисина, шех беркат ца долу доьтIом маслалатца дIабирзина. Эрна ца аьлла вайн хьекьалечу дайша: «Маслалатан мотт сецча, ций Iаьнна».

5. Бусалба нехан гIуллакхехьажар, церан хьашташ кхочушдар.

Делан Элчано (Делера салам-маршалла хуьлда цунна) аьлла: «Шен вешин хьашт кхочушдеш верг милла велахь а, Дела хуьлу цуьнан хьашт кхочушдеш». Муслим.

Вайн дайшкара схьадеана гIиллакх ду, ялта чудерзош я хIусам еш, я и санна накьо-сталла оьшучу меттехь белхи вовшахтохар.

6. Юьртахь, лулахь а тарлуш хилар.

Iаишата (Дела реза хуьлда цунна) дийцина, Делан Элчано (Делера салам-маршалла хуьлда цунна) элира, аьлла: «Жабраил-малик соьга весет дечуьра саца ма ца сецира, суна лулахочо сайх ирсе оьшур ду мотгалц». Бухари, Муслим.

Вайн дайша олуш хилла: «Генарчу вешел уллехь волу лулахо гIоли ву».

Лулахь дика-вуон деьча, нохчаша шайн кевнаш дIадоьллу, дехьа-сехьара баьккинчу нахе шайн хIусамашкахь ламаз дойту, царна баа кхача а ло цара.

7. Ша оьгIаз вахча, шен дегIан доладар.

Делан Элчано (Делера салам-маршалла хуьлда цунна) аьлла: «Нах охьабеттарх дац ницкь болуш хилар, баккьал а, ницкь болуш верг – ша оьгIаз вахча а шен дегIан дола далуш верг ву».

Нохчийн кьомана чIогIа сийсаз, осала хеташ хилла, шел гIийлачунна тIехь ницкь беш верг. Делан дукьха хIума гечдина, кьинтIера волург

тIехь ницкь беш верг. Делан дукьха хIума гечдина, кьинтIера волург тин цIергахь иза ваго АллахIа чIагIо йина».

Мунзири. Анаса (Дела реза хуьлда цунна) аьлла: «Шен бусалба вешех бахьана дина, ша цька кхаллал йолу хIума йиьнарг, Дала и бахьана долуш цунна жоьжахатин кхача баор бу. Шен бусалба вешех бахьана дина, ша духар дуьйхи-нарг, Дала и бахьана долуш, цунна жоьжахатин духар тIедухур ду. Шен бусалба вешех бахьана дина, нахе шен ше йоккхуйтуш, ша гIаравальларг, Дала и бахьана долуш Къемат-дийнахь (таIзар дарца, юькьIаьржа хIоттоарца) гIаравоккхур ву иза».

Абу Дауд.

Абу Аль-Жавзаа дийцина, Ибн Iаббасе (Дела реза хуьлда цаьршинна) хавгтийна ша, аьлла: «Ахь суна дийцахь, Дала Къурьана чохь «Вай-лун бохуш йолу жоьжахатин боьра хир бу нехан сакхаш локьхуш волчунна» аьлла, хьахийнарг мила ву?» Цо элира: «Шина вешин юкьаметтиг талхош, нахана юккье питана туйсуш, мотт-эладита лелаш верг ву иза».

Имам Сююти.

Маймунан кIанта Iамара дийцина, Муса-пайхамарна (Делера салам хуьлда цунна) ша Далла тIекхача сиввелла воьдуш, Iаршан ИндагIехь цахь стаг гира, аьлла. Цуьнга гьахь долчу даржак хьаьгйра иза, цо элира: «Далла гергахь ма сийдолуш ву хIара стаг?» Цо Деле дийхира оцу стеган ше йийцахьара шена, аьлла, Дала цунна ца йийцира иза. Дала цуьнга элира: «Ас дуьйцур ду хьуна цунах лаьнна кхо хIума: Дала царна делачу диканна тIехь нахаца хьагI лелаш вацара иза; шен да-нана холчухIиттош

доьналла долуш кьонах ву, олуш хилла вайн дайша.

8. Нахана юкьахь озьда мотт лебар.

Делан Элчано (Делера салам-маршалла хуьлда цунна) аьлла: «Баккьал а, озьда воцуш хилар, мотт озьда бо-цуш хилар – бусалба динах дац. Баккьала, бусалба динехь нисбелларш – гIиллакхаш хаза хилларш бу».

Вайн дайша олуш хилла: «Iеламнах болчохь мотт саца-бе, эвляаш болчохь дог саца-де». Цара иштта олуш хилла: «Герзо йина чов йирзина, матто йина чов йирзина яц».

9. Оьзда духар лелор, коьртахь хIума лелор.

ПхийтIара ваьллачул тIаьхьа коьртахь хIума йо-пуш лелар эхь лоруш хилла сталла оьшучу меттехь белхи вовшахтохар.

10. Зударийн лерам бар.

Делан Элчано (Делера салам-маршалла хуьлда цунна) аьлла: «Зударийн сий ца до сийдолчара бен, уьш сийсаза ца бо сийсаза болчара бен».

Нохчийн кьоман Iадатехь, кIант йоле вистхуьлчу хенахь, цаьршинна уллехь зуда ца хилча, эхь лоруш хилла.

11. Куралла цаезар. Делан Элчано (Делера салам-маршалла хуьлда цунна) аьлла: «Ялсамани чу гIур вац, шен даг чохь мискьала зарратал куралла ерг».

Кура стаг осала хеташ хилла вайн дайшна, иза дакьазавала хьахьна ву, олуш а хилла цара.

Лераме бусалба нах!

Вайн дайша схьадеана, бусалба динца доглуш цюла цунна гIиллакхаш дицдан мегар дац вай, уьш дендарехь ю вайн кьоман кхане. ГIиллакхан барамехь бен кьонахалла ца хуьлу стагехь. Ткьа «ГIиллакх доц-чуьнгахь гIуллакх чу хуьлу», – эрна ца бахьна вайн дайша. Дала гIиллакх-оьздангаллехь совдохийла вай!

Редакцин архивера материал

вацара иза; мотт-эладита дIасакхохьуш вацара иза». **Ахьмад.** Лераме махкахой! Мотт-эладита лелор бахьанехь кошашь Iазап хир ду аьлла, билгалдина жайно. Ибн Iаббаса (Дела реза хуьлда цунна) дийцина, Делан Элча (Делера салам-маршалла хуьлда цунна) шина кошана уллехула тIехьвелира, тIаккха цо элира, аьлла: «Оцу шина кошашь волчу шинна Iазап луш ду. Цаьршинна Iазап луш дац (цаьршинна гергахь) доккха хIума бахьана долуш. Бакьду, цаьршимма динарг (Далла гергахь) доккха ду: цаьршиннах цхьаь мотт-эладита лелаш вара, шозлагIниг шен хьашт кхочушдечу хенахь (хьагI толгуш цинцех ларлуш вацара) нахах лечкьаш вацара».

Бухари, Муслим.

КаIба (Дела реза хуьлда цунна) аьлла: «Мот-эладита лелорх коьруш хилалаш, баккьала а, мотт-эладита лелаш хилларг кошан Iазапах паргIат вер ма вацц».

КАЛБА (Дела реза хуьлда цунна) аьлла: «Мот-эладита лелорх коьруш хилалаш, баккьала а, мотт-эладита лелаш хилларг кошан Iазапах паргIат вер ма вацц».

КАЛБА (Дела реза хуьлда цунна) аьлла: «Мот-эладита лелорх коьруш хилалаш, баккьала а, мотт-эладита лелаш хилларг кошан Iазапах паргIат вер ма вацц».

Веза-Сийлахьчу Дала вай нисдойла дуьнеахь, эхарташ вайна пайдан долчунна тIе, Цо вай лардойла вайн дуьне, эхарт талхош долчу хIуманых.

Магамедов Сулиман

Кхача баа хиьча...

Кхача бааран гIиллакхаш а ду, кьепе а ю, лехамаш а бу бусалба динехь. Уьш ларбар муьманашна тIехь а ду. Цундела ешархошна бовзийта лаьа царох цхьаберш. Кхача баа волалуш я хи молуш, уггаре а хьалха «Бисмилла» даккха деза. Амма, хьо хIума яа волавалале ойла ян еза: «Меца вуй те со?» – аьлла. Делахь-хIета, мацвелчий бен кхача баа ца беза. ХIума яа охьахиьнехь а духка яа ца еза. ТIех яар гIиллакхехь а дац, могашаллина дика а дац.

***	***
Вуьшта, цIена, хьанал бу аьлла тешна воцчу кчананх ларвалар гIолехь ду. Нагахь кхача цIена хиларан шеко слахь, иза мелла а кIезиг баа хьажа веза, мацалло хьийзош велахь а. Ца ваьлла иза кхаллахь а дохко-вала веза, Делах эхь хета деза.	Йоккха бага а гIиттош бууш товш бац кхача. Кхоьллинарг Iаьвшина а валале шолгIа а юучунна тIекхийдар хаза дац. Иштта хаза дац ах кхалылина цастар юха а хедар чу диллар.
***	***
Иштта дегаза буййла аш хьарам бу аьлла чIагIдан йиш йоцу кхача а, нагахь санна шуна иза хьалха биллинарг исламан лехамаш буьззина кхочушбеш воцург велахь.	Кьилахь лерина кхача буучу хенахь тхьовсар . Иштта мегар дац хIума юучу хенахь мохь тоьхнна кьамел дан я хьайца цхьаьна стоьла гуонаха хевшинчарна товш доцург дийца. Маггане а мегар дац хьайна биллинчу кхачанна резавоцуш хабар дийца.
***	***
Дика дац хаддаза жижигах бина кхача баар а. Иштта дика дац шовзткьа дийнахь жижиган кхача ца бууш Iер а.	
***	***
Цхьаьна биьча, избича мога-шаллина зен деш болу кхача а хуьлу. Масала, мегар дац чIара ма-биьина шура мала я шура мелча, тIе чIара баа. Иштта дика хир дац кхекхийна жижиг кхерзинчуьнца а, дакиййнарг керлачуьнца а издича.	Кхача баа хьуо цхьаь охьа ца хаа хьажа. ХIунда аьлча, кхачанна тIекхийдаш долу ку-йгаьш алсам мел хили а, Дала алсамдоккху беркат, токхо. Стоьла гуонаха хевшинчаран вовшашка марзо хилийтархьама, церан самухьане дог-ойла хилийтархьама дерриге а дан деза. Кхача тIебиллина телат хьалхара дIаэццалц хьалагIаттар нийса дац, цхьа ладаме бахьана хIобьттина хьал дацахь.
***	***
Нагахь санна кхача кийча а белахь, хьо дикка мацвелла а велахь, тIехIобьттина лама-зан хан а слахь парз ламазал хьалха хIума яа еза, ламазе хIобьттича юург дагахь ца лат-тийта. Амма хIума юуш, лама-зан хан тIехтилийта мегар дац.	Иайгаца кхача буушверг Iайгаца тIех духка схьаэца гIерта ца веза – иза сугаралла ю. ТIех кIезиг эца ца еза. Иза кураллех тера лерина. Полехь дерг Iайга чурьа охьаэтар йоцчу барамехь схьаэцар ду. Iайгахь йисинарг юха пхьегIаш чу йоттар товш дац, оцу пхьегIи чурьаюуш кхин нах белахь-м муххале а. Хаза дац Iайг логтеIи баа бахийтар я дIакхавьлинарг «чIам-чIим» деш, бага а гIиттош, Iийшар. Iайг охьаьбуьллу хенахь чIогIа татанаш дохуш хедарх беттар а дац дика. Иза пхьегIи чу билла беза, схьалоцу арIо пхьегIана арахь а юьтуш, гIадамаш стоьла тIе Iенар доцчу кепара.
***	***
Кхача баар дIадоло а деза, чекхдаккха а деза туьханан чам баккхарца. Иштта ду гIиллакх.	
***	***
Нагахь санна кхача баа во-лалуш, виц а велла, «Бисмилла» а даккхазе висинехь, юха кхача буучу хенахь ша «Бисмилла» даьккхина цахилар дагадеача, хьайгара даьлта гIалат нисдеш, «Бисмилла» даккха деза.	
***	***
Кхача аьгту куййга баа беза. Юькьарчу шуьнера схьаьбулуш белахь, шена хьалхара схьаэца беза, диканиг а ца хожруш. Вуь-шта, стоьмаш харжар магош ду.	Кхача баале хьалха а, бини-чул тIаьхьа а куййгаш дила деза. Кхача бийна девлачул тIаьхьа доIа дан деза, кхача баларна Далла хастам беш, хIусамна тIедогIу беркат алсамдаккхар, кьиношна гечдар доьхуш.
***	***
Кьаьсттина кхоам бан беза баьпган. Цуьнан цуьргаш Iено, хьеша магош дац. Бусал-банаша уггаре деза кхачанан сурсат лоруш ду бениг. Даа волавалале бениг, цастарш деш, шина куййга декьа деза (хьокхам а, сискал а, туькнан бениг а). Иза сих ца луш декьа (хадго) деза. Бениг хьешашна хьалха дуььллуш делахь и гIуллакх хIусамдас кхочушдо.	Кхача баале хьалха а, бини-чул тIаьхьа а куййгаш дила деза. Кхача бийна девлачул тIаьхьа доIа дан деза, кхача баларна Далла хастам беш, хIусамна тIедогIу беркат алсамдаккхар, кьиношна гечдар доьхуш.
***	***
Хьокхам я сискал уьрсаца ца хадайо. Дийнна хьокхамх цеегтар гIиллакхехь ца лору. Кхоллуцу хенахь охьаэгна (стоьла тIера) цуьргаш схьала-хьо деза. Уьш, схьа а лахийй-на а, дIакхавьлча, ирсе тIедогIу олу. Ткьа уьш дIакхийсар куралла, сонталла лерина.	Хи маларан а ду шен гIиллакхаш. Хи охьа а хьина мелча дика лерина. Шина мет-техь (хьолехь) магийина хи ира а хIобьттина малар. Iирахь молу хьаьж дечу хенахь Зам-Зам хи. Иштта ирахь молу ламаз эцна-чул тIаьхьа иза оьшуш лелий-начу пхьегIи чохь дисина хи а.
***	***
Хьокхам я сискал уьрсаца ца хадайо. Дийнна хьокхамх цеегтар гIиллакхехь ца лору. Кхоллуцу хенахь охьаэгна (стоьла тIера) цуьргаш схьала-хьо деза. Уьш, схьа а лахийй-на а, дIакхавьлча, ирсе тIедогIу олу. Ткьа уьш дIакхийсар куралла, сонталла лерина.	Хинна «хIуп» баха ца магийна.
***	***
Кхача меллаша, сих ца луш баа беза, дикка Iовша а Iовшуш. ТIех йовханиг, «хIуп» бохуш тIе мох а бетташ, яа гIерта ца веза. Собардан деза кхача шелбаллац.	ГIиллакхехь дац цхьа кьурд бинакуршкьех долу хи дIамалар. Сих ца луш, паргIат кьур-даш деш мала деза иза, кIезиг соцуьнгIа а хуьлуш, хIоразза а куршка бетера дIа а йоккхуш. Цька хьалха цхьа кьурд бо, куршка шолгIа бете яхььча кхо кьурд бо, кхоалгIа – пхьоьзза.
***	***
Кхача меллаша, сих ца луш баа беза, дикка Iовша а Iовшуш. ТIех йовханиг, «хIуп» бохуш тIе мох а бетташ, яа гIерта ца веза. Собардан деза кхача шелбаллац.	Хи мала волавалале «Бис-милла» даккха деза. Иза мелла ваьлча – «АлхьамдулиллахI».

Дадаев Сайд-Хьасан

СУННАТ ПАМАЗАШ

Шена мела алсам безачо фарз ламазашца суннат лама-заш дан деза.

Суннат Иамал Дала вайна фарз йина тлейожийна яд, амма е аьлла длакхайкхийна Иамал ю. Цул сов, фарз ламазийн кхачам-бацарш дладоху суннат ламазаш даро. Хйора фарз ламазца деш суннат ламазаш ду:

– Фарз йуьйра ламазал хьалха деш долу ши ракалат суннат ламаз.

И ламаз ишта доьхкур ду: «Ас нийят ди, фарз йуьйра ламазал хьалхара ши ракалат суннат ламаз Далла дан». Ши Бисмилла, цхьа Этхьиг дешна, салам делла дладерзор ду и ламаз.

АНАПИТИКА

Лекха волчу Дала адамна доьзал белла, доьзалан хьокхьеш долу декхарш нийса долчу Шен шарилатехь билгалдахьна.

Да-нана Далла хьалха шайн доьзалх жоп дала дезаш ду. Доьзалхочун хьокхьеш долчу декхарех ду цунна хаза це хар-жар а. Берана туьллуш йолу це и вовзаран билгалю ю, дуьненах а, эхартах а цуьнан йоккху це ю и. Делера салам хиларо ма аьлла: «Баккьал а, Къематан дийнахь шу тлехкойхкур ма ду шун цларашца а, шун дайн цларашца а, хазде шайн цлрш тахкар».

(Абу Давуд)

Щарца муьлча мила ву, хьенан ву хаьа, муьлхачу динехь ву хаьа. Це тиллар лараме гьуллакх долу дела цуьнан бакьо шарилато шег длаелла. Хйунда? Це тилларехь берана цхьаьнгта а зулам ца дайтга, боьха, ирча це тиллина бер цхьаьнгта а сийсиз ца дайтга. Да ма ву Далла хьалха берах жоп дала дезаш верг. Цу хьокхьеш да ненан лаам хйун бу хьажа мегар ду, нана сийлахь ю, бертахь дерг беркате ду. Нагахь и шийг кьовсаме далахь, вай лакхахь ма-аллара, бакьо дегахь ю. Ден тлатьхь ма ю иза, цуьнан фамили ма ю.

Вайнехан ладатехь, вайн гйиллакхехь дас-нанас туьллуш яд берана це, дехоша баккхийберца хьалхе йоккху опу самукьанечу гйуллакхехь. Иза а вайн динна дубьлш дац, шен бакьо шена луьучуьнга

пишша ракалатца деш ший суннат ламаз ду. Ишта дел-кьа ламазалтлатьхь а ду шина ракалатах долу ший суннат ламаз.

Делкьа ламазал хьалхара суннат ламаз ишта доьхкур ду: «Ас нийят ди, делкьа ламазал хьалхара ши ракалат суннат ламаз Далла дан», – аьлла. Ши Бисмилла, цхьа Этхьиг дешна, салам делла дладерзор ду и ламаз. Цул тлатьхь, хьалха санна нийят деш дийр ду делкьа лама-зал хьалхара шолгIа ши ракалат суннат ламаз а.

Делкьа ламазал тлатьхьара суннат ламаз ишта доьхкур ду: «Аснийят ди, делкьа ламазал тлатьхьара ши ракалат суннат

ламаз Далла дан», – аьлла. Ши Бисмилла, цхьа Этхьиг дешна, салам делла дладерзор ду и ламаз. Цул тлатьхь, хьалха санна нийят деш, дийр ду делкьа лама-зал тлатьхьара шолгIа ши ракалат суннат ламаз а.

– Малхбуза ламазал хьалха-ра пишша ракалатца деш ший суннат ламаз ду. Малхбуза ламазал хьалхара суннат ламаз ишта доьхкур ду: «Аснийят ди, малхбуза ламазал хьалхара ши ракалат суннат ламаз Далла дан», – аьлла. Ши Бисмилла, цхьа Этхьиг дешна, салам делла дладерзор ду хьалхара суннат ламаз. Цул тлатьхь, хьалха санна, нийят деш, дийр ду малх-буза ламазал хьалхара шолгIа

БЕРАНА ЦЕ ХАРЖАР

МустIафа (Дала пайхмараллина хайржица верг), Башир (ийман дилинчуьнга ялсаманица кхьаь боккхург), Рауф (нахана дика болх хила лууш верг), Рахым (кьинхетаме верг), Махьи (кер-сталла дIадаккха Дала вайи-тина верг), Хьашир (адам шен лорах махьшаре догIу верг), Iакьиб (шел тлатьхьа кхин пай-хабар воцург), Расул (Элча), Садикь (шен ваIда кхочуш-дийриг), Амин (тешаме верг), МахIди (Дала нисвинарг), Ман-сур (толамхо), IадиI (нийсо еш верг), Делера кьинхетам а, маршо а хуьлда цунна, и. дI. кх.

Асхьабийн цлрш ма ю сий-лахь: Абу-Бакр, Iумар, Iусман, Iали (Дела реза хуьлда царна) и. дI. кх.

Зударийн цлрех сийлахь ерш: Хадижат, Iайшат, Хьаф-сат, Маймунат, Фатымат, Аси-ят, Марьям. Элчанан (Делера кьинхетам а, маршо а хуьлда цунна) зударийн цлрш, цуьнан йоIарийн цлрш, цуьнца ийман дилинна хиллачу цуьнан за-манан зударийн цлрш (Сахьа-бийят), Делера реза хуьлда царна массарина а, и. дI. кх.

Тахана-м и хаза цлрш Iад а юьтий, жуьттийн а, эрмалойн а, кхидолчу керстачу кьаьмнийн а цлрш тохку вайнахах цхьа-болчара, дукхакхерш зударийн цлрш ю тохкуш ерш, хйун ю цахуурш.

Адаман сий лахдеш яцахь, вон маьIна долуш яцахь, наха шайн кьомехь йолу дика цлрш

ши ракалат суннат ламаз а.

– МаьркIажа ламазал тлатьхьа деш ши ракалат суннат ламаз ду. Иза ишта доьхкур ду: «Ас нийят ди, маьркIажа ламазал тлатьхьара ши ракалат суннат ламаз Далла дан», – аьлла. Ши Бисмилла, цхьа Этхьиг дешна, салам делла дладерзор ду и суннат ламаз.

– Пхьуьйра ламазал тлатьхьа деш ши ракалат суннат ламаз ду. П х ь у ь й р а л а м а з а л т л а т ь х ь а с у н н а т л а м а з и ш т а д о ь х к у р д у: «Ас нийят ди, пхьуьйра ламазал тлатьхьара ши ракалат суннат ламаз Далла дан», – аьлла. Ши Бис-милла, цхьа Этхьиг дешна, салам делла дладерзор ду и суннат ламаз.

тахка а мегаш ду. Хйора кьомехь ма ю сийлахь цлрш. Вайн кьомехь ма ю сийлахьчу эьлзийин цлрш, турпалхойн цлрш, дикачу нехан а, зударийн а цлрш.

Берана це идуньену даьлла-чул тлатьхьа ворхIагIаIачу дий-нахь, цунна тIера хьаькьисят дубьичу дийнахь тиллар суннат ду. Магаре дилилча-м, хьалхар-чу дийнахь мегаш ду це тилла.

Вайна ца магош ерш:

1. Кьаьсттина керста нахана лелаш ерш ю.
2. Кьаьсттина Делаца бен йогIуш йоцурш ю: Рахьман (Шен кьинхетам дукха болуш верг), Халикь (массо хIума кхьоллина верг), Баригь (доцуш мел хилла долу хIума хилийтина верг), Кьуддус (кхачамбацарш-ха Цлена верг), Самад (мас-со хIуманийн Шегакх хьашто йолуш верг, Ша цхьаьнгах а хьашто йоцуш верг) и дI. кх.

3. Жарийн цлрш ю: Лата, Iузза, Хйубул и. дI. кх.

4. ШайтIан цлрш: Иблис, Хинзаб и. дI. кх.

5. Хьалха Iабд долуш, тлатьхьа йогIург АллахIан це йоцурш: Iабдул-Муслим (бусулбан лай).

Иштта ца тиллича дика ду, вуьшта аьлча, тиллар карахIат ду, адам хаштош, цIандеш йолу це а, масала: Баррат (муьтIахь ерг).

Элчанан (Делера кьинхе-там а, маршо а хуьлда цунна) хIусманна Жакхьшан йогI Зайнаб хилла, цуьнга ша яле, и це йо-луш. Делан салам хиларо Баррат

метта Зайнаб це тиллина цунна. Цо (Делера кьинхетам а, маршо а хуьлда цунна) муьтIахь мила ву, Iеса мила ву Далла хаьа, аьлла. Делан салам хиларо зудчун Iасьят (Iесаниг) боху це хийши-на аьлла а ду хьадисехь, цуьнан метта Жамилат (Хазаниг) аьлла це тиллина цо (Делера кьинхе-там а, маршо а хуьлда цунна).

Иштатехь, тиллар карахIат долчех ю Iабид (Ибадат деш верг), Сажид (сужуд деш верг), Закир (Дела хьешош верг) боху цлрш, дин, Ислам дешнаш юкь-ахь долу цлрш, масала, Нуруль-Ислам (Исламан нур), Мухьийд-дин (дин дендеш верг). Хйунда аьлча, хIокху цлрехь шена це тиллинарг воккха хилча, шен цлран маьIна бакьдеш ца хилахь, дин сийсазадечех хир ву, вай наха ма-аллара, шен це хьарам ерг хир ву.

Имам Нававина а (Дала кьин-хетам бойла цунах) дезаш ца хилла аьлла ду шех Мухьийд-дин алар, шех и це яккха ша тлех хьакь воллушехь.

Делан салам хиларо хийчин-черах ю Хьарб (Iом) боху це а, цуьнан метта Машар аьлла це тиллина цо. МудтIажигь (йуьллуш верг) боху це гIавттинарг аьлла хийшина Делан салам хиларо.

Вайн цлрш а, куц а, кеп а, кьамел а, лелар а вайн динца цхьаьнадогIуш хила деза. Дала бакьон тIехь нисдойла вай!

Муртазав Сайдмохьмад-Хьаьжа

Вопросы и ответы по Шариату

Можно ли оглядываться по сторонам при совершении намаза?

бами, чтобы его последователи порядок выполнения намаза.

Разрешается ли мусульманам употреблять лекарства, в составе которых есть спирт?

Нужно избегать употребле- ния таких лекарств, кроме тех случаев, когда в нем есть крайняя не- обходимость и его нечем заменить, и если оно было

прописано заслуживающим доверия врачом-мусульманином. Нельзя принимать спиртосодержащее лекарство, если есть в наличии препараты аналогичного действия. А то что, сегодня спирт обрабатывают различные участки тела в лечебных целях, к примеру: во время прививки или же для дезинфекции – считается дозволенным для мусульман процедурами.

Можно ли тратить свое свободное время на различные игры?

Как можно тратить свое время на бесполезные вещи?! Ни в коем случае нельзя. Если ты в течение недели много работал и решил немного во что-то сыграть, считается неже- лательным действием, так как эти игры не приносят никакой пользы. Чем тратить свое время впустую, лучше сходить в гости к родным и близким, или же с пользой провести время со своей семьей. Играть в карты – харам, так как люди дорогой впадают в греховное состояние. Согласно нашему мазхабу, и в шахматы играть нежелательно, хотя нет разно- гласий среди ученых о том, что они разрешены.

Можно ли мусульманину шутить относительно развода?

Слова развода, сказанные всерьез и в шутку в Исламе расцениваются одинаково. Его отговорки в расчет не берутся, так как легкомы- сленное отношение к запо- ведям Аллаха считается как пренебрежение к самой религии. Если эти слова будут произнесены в состоянии помутнения рассудка, то развод будет считаться не- действительным.

Что делать жене, если муж не совершает намаз?

Оставление молитвы – очень большой грех. Одна- ко жена должна соблюдать преданность и терпение по отношению к своему мужу, помочь ему своими дуа, до- брым и почтительным отношением, своим примером. Однако, если несмотря на все попытки и в конце концов муж отказывается соблюдать предписания Всевышнего – решение разорвать никах и уйти от мужа, пока он не вернется к Исламу, считается уместным.

Как правильно здороваться в Исламе и обязательно ли отвечать на приветствие?

Превосходными фор- мами приветствия являют- ся «Ассалам Iалайкум», но также дозволено гово- рить «Саламун Iалайкум». Также разрешается более полное приветствие как «ВарахьматулIах иIа вабаракатухIу» и т.д. В Священном Коране сказано: «Если приветствуют, то ответить лучшим приветствием или таким же, которым вас попривет- ствовали (в той же форме). Воистину, Аллах абсолютно все воспринимает в расчет». (Св.Коран, 4:86). Поэтому, привет- ствие мусульманина является сунной, а ответ на приветствие уже является ваджиб.

Можно ли совершать намаз мужчинам в футболке?

Пророк Мухаммад (Да благославит его Аллах и приветствует) определил, что мужчина должен за- крывать в намазе часть тела от пупка до колен. Однако, надо учитывать и знать, что верующий молится Всевышнему, и поэтому должен проявить особое уважение, аккуратность и щепетильность при подго- товке к намазу, тем более, когда есть возможность одеваться в более скромную одежду. Если человек предпочитает не выходить на улицу в футболке, то почему верующий должен предстать перед Аллахом в такой неблагоприятной одежде?! Поэтому майка и подобные вещи не соответствуют серьез- ности намаза.

На вопросы отвечал – доктор шариатских наук Асаад Хариханов

Подготовил к печати М. Нацуров

ДОIА ДАРАН ГИЛЛАКХАШ ЛАРДЕ ВАЙ!

Бисмиллахиррохьманиррохьим

Хастам бу Далла, Iаламаш кхьоллина, уьш кхобуш, кхи- ош Волчу. Делера кьинхетам, маршо хуьлда Цо адамашка, жинашка дин кхайкхош вайи- тинчу Цуьнан Элчанна Му- хьаммадна а, цуьнан доьзалш- на а, асхьабашна а, цара беанчу нийса некьа тлехь схьабогIуш болчарна а.

Веза-Сийлахьчу Дала боху: «Шун Дала аьлла: «аш Соьга деха, Ас жоп лур ду шуна». «ГIофир», 60. Илма довзарехь КIоргене кхачначу Iесамнаха, доладар суннат ду, аьлла. Ба- шийран кIанта НуIмана (Дела реза хуьлда цунна) дийцина, Пайхамара (Делера салам- маршалла хуьлда цунна) элира, аьлла: «ДоIа – иза Ибадат ду». Абу Давуд. Абу Хйурайрата (Дела реза хуьлда цунна) дий- цина, Делан Элчано (Делера салам-маршалла хуьлда цунна) элира, аьлла: «Веза-Сийлахьчу Далла доIанал а сийлахь хеташ хIума дац».

Тирмизи.

Бакьду, АллахIа кьобал ца до хьарам хIуманах ларлуш воцчун доIа. Цуьнан билгIал долу делил Пайхамара (Де- лера салам-маршалла хуьлда цунна) шен хьадисехь аьларг ду: «Веза-Сийлахь волу Дела Цлена ву, Цо цлена доцург кьоб- бал ца до. Баккьал а, АллахIа бусалба нахе омра дина, эл- чанашка Ша омра даре терра. Веза-Сийлахьчу Дала боху: «ХIай элчанаш! Цлена (хьанал) долчух даа аш, дика Iамал а е аш! Баккьал а, Со аш дийриг хууш ву». «Аль-Муьминун», 51. Веза-Сийлахьчу Дала боху: «ХIай ийман дилинариш! Оха шайна деллачу рицкьанакх цлена (хьанал) дерг даа аш». «Аль-Бакьарат», 172. Цул

тIаьхьа цхьа стаг хьахийра цо, шен некь бахбелла, месаш хьйрчина, ченах вуьзна, шен ши куьг (доIина) хьалаайбина (кхойкхуш) волу: «ХIай сан Дела, хIай сан Дела!» Цуьнан яахIума хьарам яра, цуьнан молу хIума хьарам яра, цуьнан духар хьарам дара, хьарам кхача боаш кхиййна vara иза. Цунна жоп муха лур ду?!)

Муслим.

Имам Газалис (Дала кьин- хетам бойла цунах) «Ихьяъ» цIе йолчу шен жайнахь бил- гIадина доIадаран гйиллакхаш:

1. Сийлахь-еза хенаш ла- рыр

а) Iарафатан де
Iайшата (Дела реза хуьлда цунна) дийцина, Делан Элча- но (Делера салам-маршалла хуьлда цунна) элира, аьлла: «Кхоъ ву, шайн доIа (кьобал ца деш) юхатухур доцуш: марха кхобуш ерг (по марха дасталц); нийсо еш волу имам а; цхьамма шена зулам динарг а».

Ахьмад.

в) Пераскан де
Маликан Iанта Анаса (Дела реза хуьлда цунна) дийцина, Делан Элчано (Делера салам- маршалла хуьлда цунна) эли- ра, аьлла: «Баккьал а, АллахIа, Беркате а, Лекха а ву Иза, бусалба нахах цхьа а вуьтур волуш вац, пIераскан дийнахь

цунна геч ца деш». Табарани.

г) Буьйса кхоалгIачу декье ййризина хан (йуьйкье). Джабира (Дела реза хуьлда цунна) дийцина, Делан Элчано (Делера салам-маршалла хуьл- да цунна) олущ хезира шена, аьлла: «Баккьал а, буьйсанна чохь сахт ду, опу тIе бусалба стаг нислур вац, дуьненахь а, эхартахь а долу дика Деле доьхуш, шена Цо и луш а бен. И сахт хIора буьйсанна ду».

Муслим.

2. Сийлахь долу хьелаш лардар

а) Сужданехь волуш
Абу Хйурайрата (Дела реза хуьлда цунна) дийцина, Эл- чано (Делера салам-маршалла хуьлда цунна) элира, аьлла: «Делан лай АллахIана уггар герта воьду меттиг – иза и лай сужданехь волуш ерг ю. Пун- дела, аш совдаха доIанаш дар».

Муслим.

б) Ламазна молла кхайкхар- на а, кьаматдарна а юкьахь

Анаса (Дела реза хуьлда цун- на) дийцина, Делан Элчано (Деле- ра салам-маршалла хуьлда цунна) элира, аьлла: «Молла кхайкхарна а, кьаматдарна а юкьахь дина доIа юхатухуш дац».

Абу Давуд.

в) ДогIа доьлхуш
г) Дог Iадделлачу хенахь

3. Кьилбехьа верзар; шен ши куьг хьалаайбар а; ша доIа динна ваьлча, и ший шен юьхьа тIе хьакхар а

Салмана (Дела реза хуьлда цунна) дийцина, Делан Элчано (Делера салам-маршалла хуьл- да цунна) элира, аьлла: «Бак- кьал а, АллахI Кумаьрша а, стаг шен ши куьг (доIа деш) Цуьнга хьалаайбича, Цунна

эхьхета и ший деса дита».

Абу Давуд.

4. Шена хезар долчу бара- мехь аз гIелдар

5. Говза дешнаш далон гIерташ, доIадарехь дозанаI тIех цавийлар

Веза-Сийлахьчу Дала боху: «Шайн Деле кхайкха (доIа де) хьастадаларца а, меллаша а (доIа деш махьарий ма бетта). Баккьал а, Цунна ца беза доза- наI тIехбowlуруш».

«Аль-Аираф», 55.

6. Далла хьаставелла, Цуь- нан Iазапах кхеравелла во- луш дехар

Веза-Сийлахьчу Дала боху: «Дала гаттонех, балех хьал- хавоккхур ву кхочуш Делах кхоьруш верг, ца моьбтачу агIорг Цо рицкьа а лур ду цун- на».

«Ат-ТIолакь», 2-3.

7. Шен доIинна Дала жоп лург хиларх дог тешна хилар

Iуйайнатан кIанта Суфьяна (Дала кьинхетам бойла цу- нах) аьлла: «Шегара йийлина ледарлонаш бахьанехь доIа ца деш ма Iойла шух цхьа а, баккьал а, Веза-Сийлахьчу Дала Шен халкьах угтар а вуон долчу Иблисана а жоп делла, цо Шег дехча».

«Цо (Иблиса) элира: «Суна хан лохьа, уьш (нах) юха- денбийр болу де тIекхаччалц (Къемат-де тIекхаччалц хIаллак ца деш дитахь со)». Дала элира: «Баккьал а, хьо шена хан еллачарах ду».

«Аль-Аираф», 14-15.

8. КIорда ца дойтуш, кхуз- кхузза дехар а, шена сикха жоп хIунда ца ло аьлла ца-

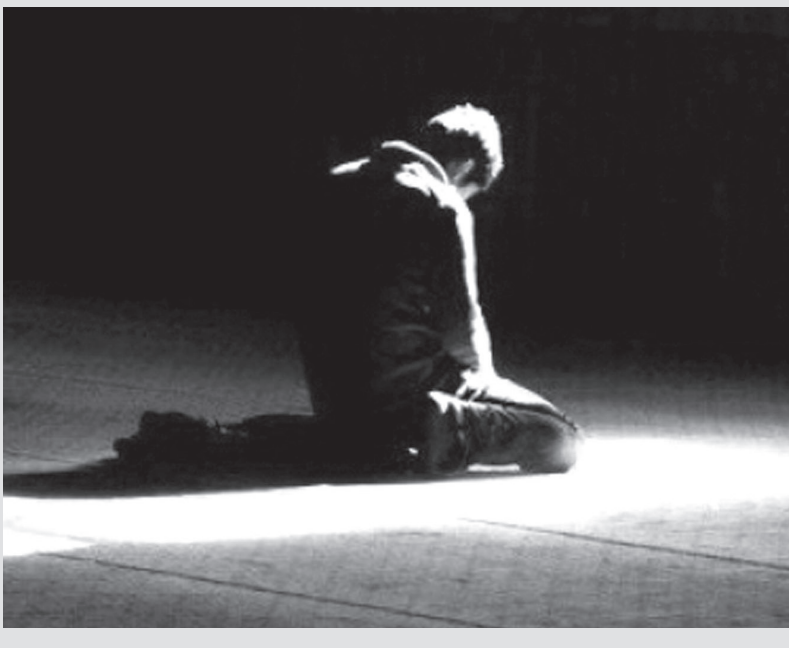
ДИН

А Ў з у б и л л а х И
минашшайт Ёниррожим,
Бисмиллаҳ Иброҳма̀нир-
роҳи́м. Ашх́аду алла́ ила́ҳа
иллаллаҳ!у, ва ашх́аду анна
Мухъаммадаррасу́луллаҳИ,
Аллах!умма Я Алл́ах!

Сайгара Хьо рэзавоцш мел
давллачунна дохковаьлла со, Я
Аллах! Сайна хууш, ца хууш
айса мел летийначу кьиношна,
Я Аллах! дохковаьлла со, тоба
дина Хьоьга гечдар доьху ас,
Я Аллах! Астаг!фируллах!,
А с т а г Ё ф и р у л л а х И,
Астаг!фируллах!, я Аллах!
Къобалдехъа сан тоба, Хьо
рэзаволу дохковаьлар лохъа
суна, сан гийлачу Ёамалшка
хъаьжна ца Ёаш, Хъан гийла

лай вара со, Я Аллах! Хъайн
сийлахъчу кьинхетамца
гечдехъа суна, Я Аллах!
Я Аллах! Сайн ницкъ ма-
кхоччу Хьо рэзавоцург сай-
гара ца д́алийта нийят до ас.
Я Аллах! Хьо рэзавоцурш
соьгара дейларх со ларвехъа,
воцух генаваккхяхъа со, Я
Аллах! Сан д́ена-н́анна, сан
йижаршна-вежаршна гечдехъа,
Хъайн кьинхетам бехъа ц́арах,
Я Аллах! Хъайн сийлахъчу
кьинхетамца жоп лохъа сан
доийна! Аллах!умма солли
Ёалá Мухъаммадиввалалá, али
Мухъаммадиввасаллим.

ТОБА ДАР

ИЛМАНАН ДОЗАЛЛА

Делан Элчано (Делера кьин-
хетам а, маршо а хуьлда цунна)
аьлла: «Дала Ша цхъанна дика
дан лиьча, цунна динехъ кхетам
ло, нийса некъ хьохьху».

(Аль-Бухари, Муслим)

Иштта Делан салам хиларо
аьлла: «Еламанна пайхамарийн
верасаш бу».

*(Абу Давуд, ат-Турмизи,
Ибн Мажжах!, Ибн Хьиббан!)*
Хууш ма-хиллара, пайхама-
рийн даржал лекха дарж дац, и
верасалла шегга кхачаран сий-
лаллел йоккха сийлалла а ял.

Элчано (Делера кьинхетам а,
маршо а хуьлда цунна) аьлла:
«Еламанна гечдар доьхуш
ду стигланашкахъ а, лаьттахъ а
мел дерг».

(Ибн Мажжах!)

Стигланашкахъ а, лаьттахъ
а долчу маликаша шена гечдар
доьхуш волчун гуллакхал лек-
ханиг муьхьла ду?!

Иштта Делан салам хила-
ро аьлла: «Баккъал а кхетамо
сийлахъ верг шен сийлаллехъ
соввоккху, лай паччахьийн
теглана кхачалл лекхавоккху».

*(Абу Нулайм ва
Дайрухлу бисанадин заиф)*

Делан салам хиларо х́окху
хъадисехъ дуьненахъ хуьлуш
болу Илманан стоьмаш хъа-
хийна. Хууш ма-хиллара, эхарт
дика а, гуттар лаьттар долуш
а ду.

Иштта цо (Делера кьинхетам
а, маршо а хуьлда цунна) аьлла:

«Мунепакъехъ (шалхонча) хир
йочуш ши билгало ю: дикачу
нехан сибат а, динехъ болу
кхетам а (фикъх!)

*(Ам-Табрани,
Ам-Турмизи)*

Х́окху заманахъ цхьаболчу
Еламанна шалхонаш лелайо-
ра алий, кху хъадисах шек
ма валалахъ – Делан Элчано
(Делера кьинхетам а, маршо
а хуьлда цунна) кхузахъ ду-
ьйчуш долу фикъх!а (динан
Илма) хъуна моьттуш дерг
дац хъуна. Фикъх!а боьхучу
дешан маьлна лахахъ хъахийна
ду хъуна. Факъх!ан (Еламанна,
шар!деварг) утгар лахара дарж
– эхарт дуьненал дика дуй хаар
ду, и хаар даггара делахъ, цуьн-
ца нифакъах а (шалхо), рияхъ а
(моттарг!а) хьалхавер ву иза.

Элчано (Делера кьинхетам а,
маршо а хуьлда цунна) аьлла:
«Нахах уггар сийлахъ верг
ийманехъ волу Еламанна ву,
(нехан) шеггахъ хъашто хилча
(царна) пайдехъ волуш, хъаш-
то ца хилча, (долчуьнца) шен
деглана тоам беш волу».

*(Аль-Байхакъи
бисанадин заиф)*

Иштта Делан салам хиларо
аьлла: «Ййман Гора (дерзина)
ду, цуьнан духар (Делах) кхе-
рар ду, цуьнан кьагар (хазал-
ла) эхъ-бехк долуш хилар ду,
цуьнан стом – Илма – (Дела
вовзар) ду».

*(Аль-Хъаким
бисанадин заиф)*

Делан салам хиларо аьл-
ла: «Тайпа далар дай ма ду
Еламанна валарал».

*(Ам-Табрани,
Ибн Абд-аль-Барр)*

Иштта цо (Делера кьинхе-
там а, маршо а хуьлда цунна)
аьлла: «Адамаш дешин а,
детин а маьлданах (рудник)
санна маьлданах ду, царх
жах!илий!атехъ (боданан
зама) дика хилларш Исламехъ
а дика бу, уьш динан Илманах
(шар!ах) кхеттехъ».

(Аль-Бухари, Муслим)

Цо (Делера кьинхетам а,
маршо а хуьлда цунна):
«Еламаннах шекъа
Къемат-дийнахъ (Мийзан
терзан т́ехъ) шах!идийн
цийца д́анисдийр ду».

*(Ибн Абд-аль-Барр
бисанадин заиф)*

Иштта цо (Делера кьинхе-
там а, маршо а хуьлда цунна)
аьлла: «Сан умматера, шовзт-
къа хъадис Имайнар! мила а
велахъ а, иза Къемат-дийнахъ
шар!деварг, Елимстаг хилла,
Веза-Сийлахъ волчу Далла
дуьхьал х́уттур ву».

*(Ибн Абд-аль-Барр
бисанадин заиф)*

Иштта цо (Делера кьинхетам
а, маршо а хуьлда цунна) аьлла:
«Веза-Сийлахъ волчу Делан дин
Ёамош верг Цо цуьнан сагатдеш
мел долчух хьалхавоккху, цунна
дагахъ доьхучуьра рийкъ а ло».

(Аль-Хатъб бисанадин заиф)

Иштта цо (Делера кьинхе-
там а, маршо а хуьлда цунна)
аьлла: «Дала, Веза-Сийлахъ
ву Иза, Ибрах!име (Делера
салам-маршалла хуьлда цун-
на) хаам бина: Х!ай Ибрах!им,
Со дерриг хууш ву, массо
лешнарг везаш ву».

(Ибн Абд-аль-Барр)

Иштта цо (Делера кьинхе-
там а, маршо а хуьлда цунна)
аьлла: «Еламанна – лаьтта
т́ехъ Делан (ц́ена ву Иза)
векал ву».

*(Ибн Абд-аль-Барр
бисанадин заиф)*

Иштта цо (Делера кьинхе-
там а, маршо а хуьлда цун-
на) аьлла: «Ши тоба ю сан
умматехъ, уьш дика белахъ,
нах дика хир бу, уьш телхина
белахъ, нах телхина хир бу:
уьш – паччахъаш а, Елиманнах
а бу».

*(Ибн Абд-аль-Барр,
Абу-Нулайм бисанадин
заиф)*

Иштта цо (Делера кьинхетам
а, маршо а хуьлда цунна) аьлла:
«Со Далла, Веза-Сийлахъ
ву Иза, герга вуьгуш долчу
Илманехъ соввалар шена чохъ
доьу де суна деача, – оцу дий-
нахъ малх схьакхетар суна
беркате дац».

*(Ам-Табрани, Абу Нулайм,
Ибн Абд-аль-Барр
бисанадин заиф)*

Муртазаев С.

МУХЪАММАД АЛЬ-ГІАЗАЛИН КЪАМЕЛ

Аллах!а кьинхетам бойла
шайх Мухъаммад Аль-Гіазалех!
Цо элира: «Вахочу маларе марз-
веллачу цхъана стеге ша элира
аьлла: «Аллах!е вирзина, тоба
х́унда ца до ахъа?». Бяьргех
дуьйлучу хишца, дог эшна а во-
луш, соьга а хъаьжна, цо элира:
«Аллах!е со воьхуш, дола дехъа
суна». Оцу стеган хьолан оила
йира ас, цунах къахетга, дог
дугъсаделира сан. Цуьнан вел-
хар дара – цунна хаар Аллах!ан
хьокъехъ ша мел ледарло йина,
Аллах!ана дуьхъала хилар-

на т́ехъ шен мел ѓайг!а ю,
Аллах!аца уьйр тоьларе ша
мел безам-шовкъ йолуш ву
хаар. Баккъал а. Делах тешаш
стаг вара иза, амма Ёосаллица
зуййш вара иза. Кьинойш ша
ларваре сатуьйсу цо, ша царех
ларваларна гергавигарна т́ехъ
соьгара ѓло а лохъу цо. Ас
т́акъха айса-сайга элира: «Сан
хьал хила ма тарло Х́окху сте-
ган хьолох терра, я кхин а вон
хила а тарло... бакъ ду, цкъа ва-
хочу маларан чамбаккхина-м
вац со; со ваьхначу меттгихеъ

ДОІА

Баккъал а ц́енчу даггара
х́ара дола де вайшимма, ас а,
ахъ а?! Сингаттам, ѓайг!а,
сагатдалар д́адоккху дола ду
ма ду х́ара:

«Лá ила́х!а илла́ло́х!у,
Іаьмул-хъали́м, лá ила́х!а
илла́ло́х!у роббу́л-Іарши́л-
Іазі́м, лá ила́х!а илла́ло́х!у
роббу́ссамáвáти ва роббу́л-
арды ва роббу́л-Іарши́л-ка́рим.
Іá хъай́у, іá кьой́йму, лá
ила́х!а илла́ анта, бирохъмати́-
ка астаг!і́с»

«Аллах! воцург кхин дела
вац, воккха а, эсала а ву Иза,
Аллах! воцург кхин дела вац,
доккхачу Іаршан да ву Иза,
Аллах! воцург кхин дела вац,
стигланийн Эла ву Иза, лаьт-
тан а Эла ву Иза, сийлахъчу
Іаршан да а ву Иза. Х!ай дий-
на верг, х!ай даим верг, Хьо
воцург кхин дела вац, Хъан
кьинхетамца орца лохъу ас».

«Алло́х!умма рохъмата́ка
арж́у, фала́ таки́лнй ила́ нафси́
т́арфата Іайн, ва аслихъ лі́
шаь́ннй куллах!́, лá ила́х!а илла́
Анта»

«Я Аллах! Хъан кьинхетаме
догдоху ас, ткъа со сайх воьзна
ма вита Ахъ, Ёаьрга нег!ар

тухучу юкъана а; сан дерриге
а гуллакхаш то а де Ахъ, Хьо
воцург кхин дела вац».

«Астаг!фирулло́х!аллази́ лá
ила́х!а илла́ х́ува́л-хъай́йал-
къай́йума ва атубу́ илайх!»

«Аллах!е гечдар доьху ас,
Ша воцург кхин дела воцуш
волчу, дийна волчу, даим во-
луш волчу, Цуьнга тоба а до
ас».

«Лá ила́х!а илла́ Анта,
субхъана́ка иннй кунту́
миназзо́лимйн»

«Хьо воцург кхин дела вац,
кхачамбаарех ц́ена ву Хьо,
бакъдолуш со зулам динчарех
хилла-кх».

«Алло́х!умма иннй Іабдук,
ибну Іабдик, ибну аматик,
на́сыйа́ти бийа́дик, ма́дын
фиййá хъукму́к, Іадлун фий́-
йá кьодо́ук, ас́ьалу́ка бику́л-
лисмин х́ува́ лак, самма́йта
бих́Іи нафса́к, ав анзалта́х́Іу́
фі́ кита́бик, ав Іалламта́х́Іу́
ахъа́дан мин халќьик, ависта́б-
сарта би́хІи́ фі́ Іилми́л-ѓойби́
линда́к, ан тажъа́лал-Къу́рьана́
раби́ла кьалби́,ва ну́ра содрі́,
ва зах́Іа́ла х́амми́, ва жа́лаа
хъу́знй»

«Я Аллах! Бакъдолуш,

Хъан лай ву со, Хъан лайн
ќант а ву со, Хъан лай йолчу
(сайн ненан) ќант а ву со, сан
болх Хъан керахъ бу, Хъан
хъукма суна т́ехъ лелаш а ду,
Хъан кхиэл суна нийса а ю.
Ас Хъан массо ц́арца доьху
Хьоьга, Ахъ Айхъа Хъайна я-
ккхина йолчу, ййа Ахъ Хъайн
Жайни т́ехъ йоссийна йолчу, я
Ахъ Айхъа кхьоллинчу Хъайн
кхолларх цхъанна Іамийна
йолчу, я Ахъ Хъайна гергахъ
Хъайн кьайленехъ сацийна
йолчу, Къуръан сан деган
бляьсте яр, сан кийран нур иза
дар, сан сингаттам д́аойьуш
дерг иза дар, сан сагатдалар

д́адоккхуш дерг иза дар».

«Алло́х!умма иннй аЎзу
бика мина́л-х́амми вал-хъазан,
вала́жжи валка́сал, вал-бухли
вал-жу́бн, ва дола́нд-да́ини ва
ѓолаба́тир-рижа́л»

«Я Аллах! Со ларло Хьоь-
ца ѓайг!анах, сингаттамах,
ќелвисарх, малонах, сута-
раллех, осалаллех, декхаро
сой лапарх, суна т́ехъ толам
баккхарх а».

«Хъасбуналло́х!у ва ни́мал-
ваки́л»

«Аллах! кхачаме ву вайна,
ма дика доладархо а ву-кх
Иза».

Іаид аль-Къарний

ХАПКЪАН НАЗМА

Элча хестор

(Делера салам-маршалла хуьлда цунна)

Къурайшийн Элча дуьненчу ма велир,
Маккийчоьх Аминат и вина ма елир,
Ва динехъ лепа нур ша лакха ма делир.

Мархъаба, марша ва, йа Расулуллах!.

Мархъаба, марша ва, йа Расулуллах!.

Стигларе маликаш кхаьнашка ма девлир,
Лаьтгара акхарой шаьш ловза ма евлир,
Йиш етташ олхазарш къамеле ма девлир.

Мархъаба, марша ва, йа Расулуллах!.

Мархъаба, марша ва, йа Расулуллах!.

Ва кисройн Гланаш шаьш ека (эт!а) ма евлир,
Мархъаба, марша ва, йа Расулуллах!.

Малх балехъ, малх бузехъ ша вийца ма волийр,
Дуьненан паччахьаш ладег!а ма буьйлир,
Цу элийн маьнганах меттаха ма девлир,
Мархъаба, марша ва, йа Расулуллах!.

Мархъаба, марша ва, йа Расулуллах!.

Акхарой, масараш къамеле ма евлир,
Элчане шайн бала шаьш балхо ма евлир,
Элчано ша ѓло деш, балеха ма евлир,
Мархъаба, марша ва, йа Расулуллах!.

Мархъаба, марша ва, йа Расулуллах!.

Халкъалахъ сийдериг дуьненчу ма велир,
Харц динехъ сийдериш сий дайна ма бевлир,
Хьалхара шира дин ша карла ма делир,
Мархъаба, марша ва, йа Расулуллах!.

Мархъаба, марша ва, йа Расулуллах!.

Ша ч́ог!а мохъ бетта и иблис ма дуьйлир,
Шен массо шайт!ане мохъ-орца ма элир,
Шен коьртах ва етташ ша делха ма делир,
Мархъаба, марша ва, йа Расулуллах!.

Мархъаба, марша ва, йа Расулуллах!.

Мархъаба, марша ва, йа Расулуллах!.

Бух!айрат боху х́орд ша лаьттах ма буьйлир,
Парасойн ва ц́ераш шаьш ййна ма х́иттир,

Мархъаба, марша ва, йа Расулуллах!.

*Халкъо д́аолучуьра
зорбане кечийна Заурбеков Масдула.*

Назма

Хъекъална Ёаьрзенаш нисбеш дац Илманаш,
Аш девнаш ма делаш тиллачу тобанца.

Халкъал шайн совдериш, дуьненан хъекъалаш,
И Маккин ох́Ланаш бежнашка тарбина.

Баккъал бакъ ма ду и, тиларехъ сов бу уьш,
Тех тилла ма бу уьш, бакъон некъ цагарна.

Тех тилла ма бу уьш, бакъон некъ цагарна.

«Суммун бухмун» аьлла ду Къуръан чохъ вай Дала,
Уьш аьшнаш беш аьлла, бакъ дин цара харцдарна.

Шайхашна инкарло еш вериг хаьдда ву
Цу шайхийн беркатехъ ша волчу заманна.

Тлаккха цара аьлла ду, шайхашна инкарло
Йинчунна кхерам бу дин доьуш валарна.

Элчанан бакъо ю туьраца дин кхайкхо,
Къуръанчоьх доссийнчу вайн Делан омранца,

Ткъа шайхийн бакъо ю хьолоца дин кхайкхо,
Тедерза, Делан халкъ, бакъонан некъана.

Шовкъ, хьал, пайз шен дериг хьолан да ву шуна,
И кьобалвар т́ехъ ду хъехаман ох́Ланна,

Цунна т́е ца верзахъ, нийса вац хьо, аьлча,
Тевеэрзийн валахъа хьолан ден некъана.

Шовкъ, хьал, пайз шен дериг хьолан да ву шуна,
И кьобалвар т́ехъ ду хъехаман ох́Ланна,

Цунна т́е ца верзахъ, нийса вац хьо, аьлча,
Тевеэрзийн валахъа хьолан ден некъана.

Шовкъ, хьал, пайз шен дериг хьолан да ву шуна,
И кьобалвар т́ехъ ду хъехаман ох́Ланна,

Цунна т́е ца верзахъ, нийса вац хьо, аьлча,
Тевеэрзийн валахъа хьолан ден некъана.

Шовкъ, хьал, пайз шен дериг хьолан да ву шуна,
И кьобалвар т́ехъ ду хъехаман ох́Ланна,

Цунна т́е ца верзахъ, нийса вац хьо, аьлча,
Тевеэрзийн валахъа хьолан ден некъана.

Шовкъ, хьал, пайз шен дериг хьолан да ву шуна,
И кьобалвар т́ехъ ду хъехаман ох́Ланна,

Цунна т́е ца верзахъ, нийса вац хьо, аьлча,
Тевеэрзийн валахъа хьолан ден некъана.

Шовкъ, хьал, пайз шен дериг хьолан да ву шуна,
И кьобалвар т́ехъ ду хъехаман ох́Ланна,

Цунна т́е ца верзахъ, нийса вац хьо, аьлча,
Тевеэрзийн валахъа хьолан ден некъана.

Шовкъ, хьал, пайз шен дериг хьолан да ву шуна,
И кьобалвар т́ехъ ду хъехаман ох́Ланна,

Цунна т́е ца верзахъ, нийса вац хьо, аьлча,
Тевеэрзийн валахъа хьолан ден некъана.

Шовкъ, хьал, пайз шен дериг хьолан да ву шуна,
И кьобалвар т́ехъ ду хъехаман ох́Ланна,

Цунна т́е ца верзахъ, нийса вац хьо, аьлча,
Тевеэрзийн валахъа хьолан ден некъана.

Шовкъ, хьал, пайз шен дериг хьолан да ву шуна,
И кьобалвар т́ехъ ду хъехаман ох́Ланна,

Цунна т́е ца верзахъ, нийса вац хьо, аьлча,
Тевеэрзийн валахъа хьолан ден некъана.

Шовкъ, хьал, пайз шен дериг хьолан да ву шуна,
И кьобалвар т́ехъ ду хъехаман ох́Ланна,

Цунна т́е ца верзахъ, нийса вац хьо, аьлча,
Тевеэрзийн валахъа хьолан ден некъана.

Шовкъ, хьал, пайз шен дериг хьолан да ву шуна,
И кьобалвар т́ехъ ду хъехаман ох́Ланна,

Цунна т́е ца верзахъ, нийса вац хьо, аьлча,
Тевеэрзийн валахъа хьолан ден некъана.

Шовкъ, хьал, пайз шен дериг хьолан да ву шуна,
И кьобалвар т́ехъ ду хъехаман ох́Ланна,

Цунна т́е ца верзахъ, нийса вац хьо, аьлча,
Тевеэрзийн валахъа хьолан ден некъана.

Шовкъ, хьал, пайз шен дериг хьолан да ву шуна,
И кьобалвар т́ехъ ду хъехаман ох́Ланна,

Цунна т́е ца верзахъ, нийса вац хьо, аьлча,
Тевеэрзийн валахъа хьолан ден некъана.

Шовкъ, хьал, пай

ВРЕМЯ СОВЕРШЕНИЯ НАМАЗА НА ТЕРРИТОРИИ ЧЕЧЕНСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

В ГАЗЕТЕ ИМЕЮТСЯ ПЕРЕВОДЫ СВЯЩЕННЫХ ПИСАНИЙ, ПОПАДАНИЕ КОТОРЫХ В НЕЧИСТОЕ МЕСТО ПО ШАРИАТУ НЕ ДОПУСКАЕТСЯ!

ИЮЛЬ						
Дата	ФАДЖР	ШУРУКЪ	ЗУХІР	ІАСР	МАГІРИБ	ІІШАЪ
1	2:34	4:15	12:30	16:15	19:46	21:36
2	2:35	4:15	12:30	16:15	19:46	21:35
3	2:36	4:16	12:30	16:15	19:46	21:35
4	2:37	4:16	12:30	16:15	19:46	21:34
5	2:38	4:17	12:30	16:15	19:45	21:33
6	2:39	4:18	12:30	16:15	19:45	21:33
7	2:40	4:18	12:30	16:15	19:45	21:32
8	2:41	4:19	12:30	16:15	19:44	21:31
9	2:42	4:20	12:30	16:15	19:44	21:30
10	2:43	4:21	12:30	16:15	19:43	21:30
11	2:45	4:21	12:30	16:15	19:43	21:29
12	2:46	4:22	12:30	16:15	19:42	21:28
13	2:47	4:23	12:30	16:15	19:42	21:27
14	2:48	4:24	12:30	16:15	19:41	21:26
15	2:50	4:25	12:30	16:15	19:40	21:24
16	2:51	4:25	12:30	16:15	19:40	21:23
17	2:52	4:26	12:30	16:15	19:39	21:22
18	2:54	4:27	12:30	16:14	19:38	21:21
19	2:55	4:28	12:30	16:13	19:37	21:20
20	2:57	4:29	12:30	16:13	19:37	21:18
21	2:58	4:30	12:30	16:13	19:36	21:17
22	3:00	4:31	12:30	16:13	19:35	21:15
23	3:01	4:31	12:30	16:12	19:34	21:15
24	3:03	4:33	12:30	16:11	19:33	21:13
25	3:04	4:34	12:30	16:11	19:32	21:11
26	3:06	4:35	12:30	16:10	19:31	21:10
27	3:07	4:36	12:30	16:09	19:30	21:08
28	3:09	4:37	12:30	16:08	19:29	21:06
29	3:10	4:38	12:30	16:08	19:28	21:05
30	3:12	4:39	12:30	16:08	19:27	21:03
31	3:13	4:40	12:30	16:08	19:26	21:02

ОКТАБЬРЬ						
Дата	ФАДЖР	ШУРУКЪ	ЗУХІР	ІАСР	МАГІРИБ	ІІШАЪ
1	4:40	5:50	12:30	15:18	17:43	19:12
2	4:41	5:51	12:30	15:18	17:41	19:10
3	4:42	5:53	12:30	15:17	17:39	19:08
4	4:43	5:54	12:30	15:16	17:37	19:07
5	4:44	5:54	12:30	15:14	17:36	19:05
6	4:45	5:56	12:30	15:13	17:34	19:03
7	4:46	5:57	12:30	15:12	17:32	19:01
8	4:47	5:59	12:30	15:11	17:30	19:00
9	4:48	6:00	12:30	15:10	17:28	18:58
10	4:50	6:01	12:30	15:09	17:27	18:56
11	4:51	6:02	12:30	15:08	17:25	18:54
12	4:52	6:03	12:30	15:07	17:23	18:53
13	4:53	6:05	12:30	15:06	17:21	18:51
14	4:54	6:06	12:30	15:05	17:20	18:49
15	4:56	6:07	12:30	15:05	17:18	18:48
16	4:57	6:08	12:30	15:04	17:16	18:46
17	4:58	6:10	12:30	15:03	17:15	18:44
18	4:59	6:11	12:30	15:02	17:13	18:43
19	5:01	6:12	12:30	15:01	17:11	18:41
20	5:02	6:13	12:30	15:00	17:10	18:40
21	5:03	6:15	12:30	14:58	17:08	18:38
22	5:04	6:16	12:30	14:57	17:07	18:36
23	5:05	6:17	12:30	14:56	17:05	18:35
24	5:07	6:18	12:30	14:55	17:03	18:33
25	5:08	6:20	12:30	14:54	17:02	18:32
26	5:09	6:21	12:30	14:53	17:00	18:30
27	5:10	6:22	12:30	14:52	16:59	18:29
28	5:11	6:24	12:30	14:50	16:58	18:27
29	5:12	6:25	12:30	14:49	16:56	18:26
30	5:14	6:26	12:30	14:48	16:55	18:25
31	5:15	6:27	12:30	14:47	16:54	18:23

АВГУСТ						
Дата	ФАДЖР	ШУРУКЪ	ЗУХІР	ІАСР	МАГІРИБ	ІІШАЪ
1	3:15	4:41	12:30	16:08	19:24	21:00
2	3:17	4:43	12:30	16:07	19:23	20:58
3	3:18	4:44	12:30	16:06	19:22	20:56
4	3:20	4:45	12:30	16:05	19:21	20:55
5	3:21	4:46	12:30	16:05	19:19	20:53
6	3:23	4:47	12:30	16:04	19:18	20:51
7	3:23	4:47	12:30	16:04	19:17	20:51
8	3:25	4:49	12:30	16:03	19:15	20:47
9	3:27	4:50	12:30	16:02	19:14	20:46
10	3:29	4:51	12:30	16:01	19:12	20:44
11	3:31	4:52	12:30	16:01	19:11	20:42
12	3:32	4:54	12:30	16:00	19:10	20:40
13	3:34	4:55	12:30	15:59	19:08	20:38
14	3:35	4:56	12:30	15:59	19:07	20:36
15	3:37	4:57	12:30	15:58	19:05	20:34
16	3:39	4:58	12:30	15:57	19:04	20:32
17	3:40	4:59	12:30	15:57	19:02	20:30
18	3:42	5:00	12:30	15:56	19:00	20:29
19	3:43	5:01	12:30	15:55	18:59	20:27
20	3:45	5:03	12:30	15:54	18:57	20:25
21	3:46	5:04	12:30	15:53	18:56	20:24
22	3:48	5:05	12:30	15:52	18:54	20:22
23	3:49	5:06	12:30	15:52	18:52	20:21
24	3:51	5:07	12:30	15:51	18:51	20:19
25	3:52	5:08	12:30	15:50	18:49	20:17
26	3:54	5:09	12:30	15:49	18:48	20:16
27	3:55	5:11	12:30	15:48	18:46	20:14
28	3:56	5:12	12:30	15:47	18:44	20:12
29	3:58	5:13	12:30	15:46	18:42	20:11
30	3:59	5:14	12:30	15:45	18:41	20:09
31	4:00	5:15	12:30	15:44	18:39	20:07

НОЯБРЬ						
Дата	ФАДЖР	ШУРУКЪ	ЗУХІР	ІАСР	МАГІРИБ	ІІШАЪ
1	5:16	6:29	12:30	14:46	16:52	18:22
2	5:17	6:30	12:30	14:45	16:51	18:20
3	5:18	6:30	12:30	14:44	16:49	18:19
4	5:20	6:33	12:30	14:44	16:48	18:18
5	5:21	6:34	12:30	14:44	16:47	18:17
6	5:23	6:35	12:30	14:43	16:46	18:15
7	5:24	6:37	12:30	14:43	16:44	18:14
8	5:25	6:38	12:30	14:42	16:43	18:13
9	5:26	6:39	12:30	14:42	16:42	18:12
10	5:27	6:41	12:30	14:41	16:41	18:11
11	5:28	6:42	12:30	14:41	16:40	18:10
12	5:29	6:43	12:30	14:40	16:39	18:09
13	5:30	6:45	12:30	14:40	16:38	18:08
14	5:31	6:46	12:30	14:39	16:37	18:07
15	5:32	6:47	12:30	14:39	16:36	18:06
16	5:34	6:48	12:30	14:38	16:35	18:05
17	5:35	6:50	12:30	14:38	16:34	18:04
18	5:36	6:50	12:30	14:37	16:33	18:03
19	5:37	6:52	12:30	14:37	16:32	18:02
20	5:38	6:54	12:30	14:36	16:32	18:01
21	5:39	6:55	12:30	14:36	16:31	18:00
22	5:40	6:56	12:30	14:35	16:30	18:00
23	5:41	6:57	12:30	14:35	16:30	17:59
24	5:42	6:59	12:30	14:34	16:29	17:58
25	5:43	7:00	12:30	14:34	16:28	17:58
26	5:44	7:01	12:30	14:33	16:28	17:57
27	5:45	7:02	12:30	14:33	16:27	17:57
28	5:46	7:03	12:30	14:32	16:27	17:56
29	5:47	7:05	12:30	14:31	16:26	17:56
30	5:48	7:06	12:30	14:30	16:26	17:55

Источник: ДУМ ЧР

Продолжается подписка на газету «Исламан Заънарш»!
Двадцать девять лет прошло с тех пор, как вышел первый номер религиозно-просветительской газеты «Исламан Заънарш». На ее страницах публикуются проповеди, газета рассказывает об основах религии Ислам, о жизни святых авлияи, о наших прекрасных обычаях и традициях... Также читатель может узнать о достойных, благородных поступках и жестах наших соотечественников. У каждого из нас есть возможность подружиться с этой газетой, задать редколлегии вопросы, посоветоваться, рассказать о наболевшем... Пишите в газету «Исламан Заънарш», подписывайтесь на газету «Исламан Заънарш»! Цена на подписку: на полугодие – 360 рублей, на год – 720 рублей.

Учредитель: Министерство информации и печати Чеченской Республики	Адрес учредителя/издателя: 364060, г. Грозный, бульвар Дудаева, 8.	
Куратор газеты Хож-Ахмад-Хаджи Кадыров Основатель газеты Масуд Заурбеков Главный редактор Магомед Заурбеков	Адрес редакции: 364024, г. Грозный, ул. Н.А. Назарбаева, 92. Телефон: 8-928-088-85-50; E-mail: zori-islama@mail.ru; Индекс газеты: 54 928, Газета зарегистрирована в Управлении Федеральной службы по надзору в сфере связи, информационных технологий и массовых коммуникаций по Чеченской Республике 1 декабря 2015 года. Регистрационное свидетельство ПИ № ТУ 20-00П10.	Мнение редакции может не совпадать с мнением автора. Рукописи не рецензируются и не возвращаются. Газета выходит 2 раза в месяц по четвергам на русском и чеченском языках. Цена свободная. Тираж – 3000 экз. Передано в печать: 24.06.2020 г. 15:00. Подписано в печать: 24.06.2020 г. 16:00. Заказ № _____ Газета отпечатана в типографии издательства ООО «Плаза». Адрес: 357748, г. Кисловодск, ул.Седлаторская, 161.